

ՍՈՒԳԻ ՕՐԵՐ

ՎԱԽՃԱՆ ԵՒ ԹԱՂՈՒՍ

ԵՐԱՆԱՇՆՈՐԸ

Տ. ԿԻՒՐԵՂ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԳԻ

ՄԱՀԷՆ ԱՌԱՋ

Հանգուցեալ Տ. Կիւրեղ Պատրիարքը, իր մահէն շուրջ տարւած ամիսներ առաջ, որոշ անհանգստութիւն եւ ցաւեր կ'զգար իր ողնա-հարին շուրջը: Սկիզբները զինքն խնամող բժիշկներու բնդհանուր կարծիքը այն էր թէ այդ ցաւերը արդիւնք էին հիւսկած *Բիւլա-Բիւլի*: Այս ուղղութեամբ եղած բոլոր դա-մանումները սակայն փոխանակ քեթեցնելու, ցաւաւ աւելի ծանրացուցին իր վիճակն ու ցաւերը: Իր մահէն երեք ամիսներ առաջ, ցաւերը կեղրոնացած էին գլխաւորաբար իր երաններուն եւ ողնահաւի վարի մասին վը-րտը, աւելի սասկացած, զինքն անեաժմու-թեան դաստապարհելու աստիճան: Բժիշկները խորհուրդ տուին իրեն էլ-Համայի շաք ջու-րներ երբայ, սակայն վանքի ճեմեսական կաղութիւնը եւ իր վրայ կեղրոնացած գոր-ծերու տեսութիւնը պատճառ դարձան որ լուսահոգին յետաձգէր այս պարագան, եւ իր մահէն միայն տասը օրեր առաջ մեկնե-ցաւ էլ-Համայի բաղնիքները: Կ'երեւի թէ տեղւոյն ջուրները իրեն օգտակար չկրէին թէ-ւոր, անոր համար չորս օրեր էլ-Համա կե-նային վերջ, մեկնեցաւ Պէյրութի Ամերիկեան Համալսարանը, ենթարկուելու բժշկական ֆնկտիւթեան: Հոս կը զետեղենք պատուական Բժիշկ Տօքթ. Մրումանգ ձիթեմեանի տեղեկա-գիրքը:

versity Hospital on October 18, 1949 complain- ing of inability to walk, inability to pass urine and difficulty in bowel movement. This condition had started gradually in March, 1949 and increased gradually so that on the day of admission he could not walk at all.

Clinical examinations showed that there was a lesion of the spinal cord at the level of the 6th dorsal vertebra. X-ray examinations with lumbar puncture and injection of pentopaque into the subarachnoid space showed obstruction at the level of the 11th and 12th dorsal vertebrae.

Consultations were held with Drs. Yenikomschian, Kalbian and Sabra and it was decided that there was a lesion of the spinal cord.

On the 24th, of October, six days after admission the Patriarch was operated on and a laminectomy done from the 5th to the 10th thoracic vertebrae inclusive. On opening the dura and exposing the spinal cord it was found that the spinal cord was markedly diseased, covered with fibrinous exudate and showing areas of hemorrhages. No tumor was found. Small pieces from the surface of the cord were removed for microscopic examination which showed an acute inflammatory process.

The day before the operation the Patriarch was running a temperature of 38.4°C. but after the operation his temperature rose higher and was oscillating between 40 and 41°C. His condition was not satisfactory and he went into a state of unconsciousness from which he woke up temporarily but went into it again. Inspite of supportive treatment in the form of infusions, oxygen inhalation, nasogastric Wan-

PRELIMINARY REPORT

1 November, 1949

TO WHOM IT MAY CONCERN

This is to certify that Patriarch Guregh Israelian was admitted to the American Uni-

gsteen stomach action with penicillin, streptomycin and chloromycetin and stimulants his condition went steadily worse and he passed away on the 28th of October, 1949.

(Sgd) Y. JIDEJIAN
M. D., F. A. C. S.

P.S. There will be a more complete report sent, as soon as some of the laboratory reports following the local autopsy that was done are finished.

(Գործընթացը)

ՆԱԽԱԳԱՏՐԱՍՏԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ 1 Նոյեմ. 1949

ԱՌ ՈՐ ԱՆՎ Է

Այսու կը հաստատենք թե Նորին Ամենապատուաւորին Տ. Կիրեղ Պարսխաբ Իւրայեղեան ընդունուեցաւ Ամերիկեան Հաւաքարանի հիւանդանոցը 18 Հոկտ. 1949 ին։ Ան կը տուաւ պէր ֆալեյու անկարողութենէն, միզարգելութենէն եւ պնդութենէն։ Այս վիճակը՝ ասիճանաքար սկսած 1949 Մարտին, հեզգիտէ յառաջացած էր, այնպէս որ իր հիւանդանոց մեծ օրը բնաւ չէր կրնար ֆալեյ։

Բժշկական լինութիւններ ցոյց տուին թէ ողնաշարի 6-րդ ողնախորիւն մօտ ողնածուծի մակերեսը վնասուած էր։ «Բ» ճառագայթի լինութիւններ՝ կասարուած միջին քաջուտով եւ «Բ» ճառագայթի թափանցումէն չարտուող հեղուկի (pentopaque) ներարկումով՝ ողնածուծի եւ ողնաշարի սիջիւ, արգելի մը երեւան թորին 11-րդ եւ 12-րդ ողնախորիւնում մակերեսին վրայ։

Խորհրդակցութիւններ կատարելով Տօբօրներ Ենիգուշեանի, Գալպիեանի եւ Սալայի հետ այն հանդուժը գոյացուեցաւ որ ողնածուծը վնասուած էր։

24 Հոկտեմբերին, հիւանդանոց ընյունուելէն 6 օր ետ, գործողութեան ենթարկուեցաւ ու 6-րդ եւ 10-րդ ողնախորիւնէն մասեր կտրուեցան (laminectomy)։ Բանալով կոնակը եւ երեսն հանելով ողնածուծը, ի յայտ եկաւ թէ ողնաշարը յառաքացած կերպով այնատուրուած էր, եւ ծածկուած թելային խաւով մը, որուն վրայ արեւմանութեան հետքեր կը գտնուէին։ Ուռ (tumor) գոյութիւն չուներ։ Ողնածուծի մակերեսէն փոքր կտրուէր վերցունե-

ցան մանրագնական լինութեան համար որը ցոյց տուաւ յառաքացած թորոթում մը։

Դործողութեան նախօրեակին Նորին Ամենապատուաւորեան ընդունութիւնն էր 38-4 տասնեան, սակայն գործողութենէ ետ ընդունութիւնը քարճարացած էր եւ կ'ելեւէր 40-41 տասնեաններու միջեւ։ Իր վիճակը զոհացուցիչ չէր եւ ինք անգիտակցութեան վիճակ մ'ունեցաւ, որով սրտիեղջար կտրւ ժամանակի մը համար, սակայն կրկին անգիտակցի վիճակի մը մէջ ինկաւ։

Հսկողական խնամատարական ջանքերով քորքաշարի ներարկում, քորածիկի ներշնչում, ռէնկաքննան մեքոնով փր-ստոնֆայիլ թինէն սիլիկին ներարկում եւ սրտիթօմայալի եւ իջօմայալիկի եւ գրգռալիկներու գործածութեան, իր վիճակը հեզգիտէ վաքարացաւ եւ 28 Հոկտ. 1949 ին վախճանեցաւ։

(Նարագ.) Ծ. ՃԻՏԷՃԵԱՆ.
M. D., F. A. C. S.

Յ. Գ. — Աւելի լայն տեղեկագիր մը պիտի գրվուի, անմիջապէս որ դիագնոսկան տարալուծարանի տեղեկագրութիւնը ներկայացուի։

Ոչ մէկ խնամք խնայուեցաւ ռիբիլ Պարսխաբին կեանքը փրկելու համար, սակայն գործողութենէն վերջ Նորին Ամենապատուաւորեան վիճակը անյուստէն կը ծանոթանար, տալուքին 41 տասնեանի կը բարձրանար։ մնալով միշտ նոյն բարձրակէտին վրայ։ Հոկտ. 25ին երկու հեռագիրներ, մին Տօբ. Ե. Ճի. Տէնեանէն եւ միւր Նորին Ս. Օմուքին Գալպիին կարողիկոսէն, կը հաղորդէին Երուսաղէմի Միաբանութեան թէ Պարսխաբ Հօր վիճակը անյուստէն ծանր էր։

Դործողութենէն վերջ, Հոկտ. 24 ին Նորին Ս. Օմուքին Տ. Տ. Գալպիին կարողիկոս Մեծի Տանն Կիլիկիոյ, Երկրորդ անգամ կ'այցելէր Սրբազանի երբ Պարսխաբ Հայր արդէն անգիտակցի եւ ծանր վիճակի մէջ էր, Վե. հափաւը կ'ազօթէ, հիւանդին առողջութեան համար եւ յուզումէն կը փոքկի։

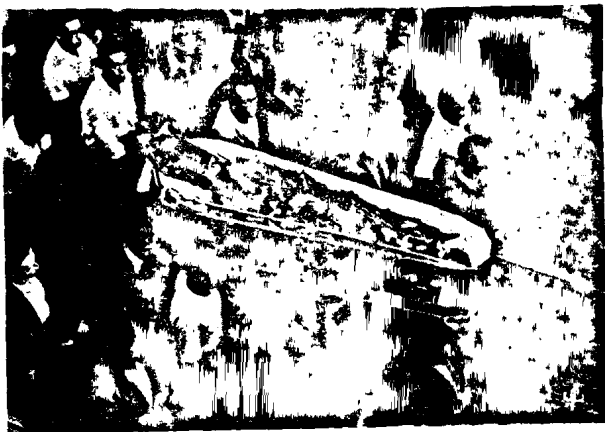
Լուսնաբարապէս Եր. Տ. Նիլիէ Վրգ. Տէրեան եւ Հոգ. Տ. Պետկ Վրգ. Թումայեան յաջորդ օրը կը մեկնեն Պէրտէք եւ կը գտնեն Պարսխաբ բաւական լաւ վիճակի մէջ, Սրբազանի քալուրդ օգուտի անդոյս վիճակը, թէեւ խաբուսիկ, բայց զանգուի փոփոխութիւն կ'աւան, պահ մը զարմացնելով նոյնիսկ թիւեկները։ Վերաքան եւ

իր ամբողջական գիտակցությունը, աւելի հանգիստ կ'զլար ինքզինքը, եւ անուշ ժպիւնով մը ընդունելի վերջ Լուստարապետն ու Հայր Պապը, հարցումներ կ'ընէր վանքի տնտեսական կացութեան, եւ սպասուելիք գումարներու մասին. ու մեծ լաւատեսութեամբ, կը յուսար թէ շուտով կ'ապտիմի, վերադառնալու համար իր արողը: Սակայն իր առողջական վիճակը աւելի էր լուրջ եւ, բոլոր բժիշկները յուսահատ էին եւ հաւանական առեւտրային բարելաւումին, Սրբազանը խոյն առ խոյն իր վախճանին կ'եսթար:

Հոկտ. 27 եւ. գիշերէն օկսեալ Պատրիարքին վիճակը ճորճ կը ծանրանար: Խորէն

գուրբներ ընդունելէն առաջ եւ թէ վերջը, աչքերը ազօրածնու տեսնուին առաստաղին, աղօթքի փառանքներ օրհնելուն եւ արցունքի կարկըներ աչքերուն խորը:

Հաղորդութիւնը ընդունելէն յետոյ Սրբազանը կը դադրէր այլեւ խօսելէ, մտնելով այս կերպ ժամանակին հոգեւարքի մը մէջ: Ուրիշ գիշերուան մը ճառապանքէն վերջ, լուսադմին կը դադրէին այլեւ բոլոր շարժումները իր մէջ, կ'արագանար հեւքը, եւ նայումը տեսնուին հանդիպակաց պատին, աստիճանական մաշուումով 28 Հոկտ. Ռաբաթ օրը առտուան ժամը ճիշդ 9 ին, ան կը կնէր իր մահկանացուն:

Դագաղը կը փոխադրուի Ս. Նեանէն Անթիլիաս

Սրբազանը եւ Նիքիէ Վրդ. Տէրտեանը, խորհրդակցաբար կ'որոշէին Հաղորդել Սրբազանը հիւանդը, որ գառն ժպիտով մը կը մեծեւ Հաղորդութիւնը, ըսելով թէ «սակաւին ժամանակը չէ»: Կեսօրէն վերջ աւելի կը ծանրանար վիճակը, զառանցանքի պահեր կ'ունենար, չնանչնալու աստիճան իր շուրջը եղող եւ իրեն այլեւցրեալն եկած, ամենամեծիմ բարեկամները: Ժամը 5 ին հազիւ հասկնալի նշաններով Հաղորդութիւնը կը խնդրէ եւ կ'ընկուցի՝ զայն Անթիլիասի Դրան Պապական Ս. Խորէն Սրբազանին, իր ամբողջական գիտակցութեամբ ընդմէջէն Տեառնագրելով երկնս ինքզինքը, թէ Հալար-

ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Հանգուցեալի վախճանումէն անմիջապէս վերջ, գոյժը հեռագրուեցաւ Սրուակէմ, հեռագիրներ ղրկուեցան Նոյնպէս եղած ժամին՝ Մայր Աթոռ, եւ օփիւռքի բնակուն, ինչպէս նաեւ Ս. Աթոռոյս Բարեբար Վեմի. Գալուստ Պէյ կիւլպէնկեանին, եւ Հ. Բ. Ը. Միւրթեան Կեդրոնին: Հանգուցեալի մարմինը դիպզնուելէ եւ զմատուելէ վերջ 29 Հոկտեմբեր Շաբաթ օր ժամը 2 ին կեսօրէն յետոյ փոխադրուեցաւ Պէյրութի Ս. Նեանէ կեդրոնին:

Ժամը 3 ին լուղարկուողութեան նախա-րարողութենէ մը յետոյ, բափօրապետութեամբ՝

Գեր, Տ. Խաթ Սրբազանի, բափօրը, ճամբայ ելաւ Ս. Նշանէն յԱնթրիկապ:

Լիբանոսի բարեխնամ կառավարութիւնը իյարզանս հոգեղոյս բաշտասթիւն եկեղեցականին, դրկած էր ուսիկաններու մեծ քանակութիւն մը որ պատճառակաւ տարագրուելու սպաւորէր արտասլանքեամբ ճախ ներկայ ելաւ աւարտութեանց, եւ ապա մասնակցեցաւ պատճառակաւ բափօրին, Ս. Նշանէն յԱնթրիկապ, անցնելով քաղաքին գլխաւոր պողոտաներէն:

Բափօրին մալ կը կազմէին հայ կազմակերպութեանց ներկայացուցիչները, սկաւառներն ու դպրոցական աշակերտները եւ հաւասարեալ ժողովուրդը: — Մասնաւորա-

մէջ մեծագոյ իրենց սիրելի Պատրիարքին ի յարգանս:

Բափօրին իր մասնակցութիւնը կը բերէր Հայ Սկեղեցւոյ պատկառազօր զասը, որուն առջեւէն երկու սկաւառներ կը տանէին առաջնորդարանին շէնք ծաղկեպսակը:

Հայոց սուգին կը մասնակցէին նոյնպէս տարագրիներ, Պուրհէն մինչեւ Նահր զոց պանելով իրենց խանութները, եւ շատեր աւանցմէ բերելով իրենց արտայայտ մասնակցութիւնը բափօրին: Իսկ երբ բափօրը ժոշտեցաւ Հանքի եւ Նահրի հայաւաստ սահմաններուն, ուր ազգային վարժարաններու աշակերտութիւնը եւ հայ ժողովուրդի ծովա-

Բափօրը Պուրհէն դէպի Նահր

բար աչի կը զարնէին Պիւրութաբնակ Պաղեսթինահայ ազգայիններ, որոնց բոլորի գեմին վրայ սուրբ կրկնածաւալ կը դրուէր, եւ որին իրենց վերջին յարգանքի եւ երախտագիտութեամբ իբր զոյգն արտայայտութիւն, հանգուցեալի դազալին վրայ զետեղեցին ամենէն շէնք եւ քանկազին ծաղկեպսակը, ապա ուսամբարձ Ս. Նշանէն մինչեւ Տօրա ծաւրին իրենց սիրեցեալ Պատրիարքին դազալը: Հանգուցեալ Պատրիարքի համատարած սուգին մէջ, արտառուչ էր այս պարզանք, որ միայն պատիւ կրնար բերել Պաղեսթինի պանդուխտներուն, պանդխտութեան

ծաւալ բազմութիւնը ծամերէ ի վեր երկիւղածօրէն կը սպասէր, սուրբ իրապէս ազգային նկարագիր կը հազներ:

Բափօրը Տօրա հասնելէն ետք, դազալը ինքնաւարժներով փոխադրուեցաւ Անթրիկապ:

ՎԵՐԶԻՆ ԾՈՒՌՄ

Յաջորդ առաւօտ, Կիրակի, տեղի ունեցաւ օծման արարողութիւնը Անթրիկապի Ս. Լուսաւորիչ Եկեղեցիին մէջ: Առաւօտ կանուխ՝ զոյգ վարդապետներ, դազալին շուրջ լռելեայն քաղցիւն աւետարաններ եւ սաղ-

նմաներ: Փառերգուքիւնք կոտորուեցաւ մեղ-
մանայն իւր Վսեպիին: Համեմատեալ հանգիստ-
ւոր մ. Պատարազը մատոյց Գեր. Տ. Խաղ Արք.
Աղապատեալներ: Ս. Պատարազի բնթագիին,
«Ողջոյն» ինքն առաջ, դադարը բնութանցաւ,
ուր Դարին Ս. Օմուքիւն Տ. Գարեգին կա-
թողիկոսը Մեծի Տանն Կիլիկիոյ, կատարեց
վերջին օմման կարգը ընդհանուր յուզումի
մեջ, առաջապահեալ եպիսկոպոսներով եւ
Սրուազեմի վարդապետ հայրերով:

Փոլովուրդը խոստենաւ փութացած էր
կարգի կոտորումը, իր յարգանքի վերջին

Տեսարան մը քափօրէն

առջին փութեալ Սրուազեմի: Համեմատեալ
Պատարազին:

Դեկտեմբ. Էին Վսեպիին, Լիբանանի
կրթարեան հաշտարար. Ն. Ա. Տօֆ. Ռաֆ.
Պիլլամազ. Է. Եր. Գրոնոյ հաշտարարեան.
Փրոքթօրի պետ, Իզգես Ռէ. Խուրթս, արքե-
պիսկոպոս Լիբանանի Ն. Վ. Նախագահին եւ
կառավարութեան ներկայ եղան օմման արա-
րողութեան:

Իրենց ներկայութեամբ. վսեպից եղան
նոյնպէս Պէյրուքի Ամերիկեան Համալսարանի
Նախագահ Պ. Փենուգ. Սիբեան, Կաթօլիկ-
ներու կողմէ Արմա. Հասսա, ձիգութեան

կողմէն: Հայր Մարեան, Հայ Բողոքական
համայնքի կողմէ՝ վեր. Հասթեան:

Իսկ Շաբար օր, վերափոխեալ այցելելով,
իրենց ցաւակցութիւններ յայտնած էին արդէն
Հայ Կաթօլիկ համայնքին: Եւ Ամեն: Պատար-
ազը Ալեքսանտրոս Պատարազին ամուսնով: Գեր.
Պատարազն Արեւիկայից, եւ յոյն Եւ-
թանիստերու մեծապետ Մօմա. Սալիպի:

Օմման յուզիչ արարողութեան վերջ՝ եւ
«Ողջոյն» եւ առաջ խօսեցաւ Ն. Ա. Օմուքիւն:
Տ. Գարեգին Կաթօլիկոսը, իր յուզիչ՝ դաւ-
բանկանք, ժողովուրդին յուզումին եւ ար-
ցունենեալ ընդմեջէն:

Կուսանք զամբանեայնք իր դիրքաւոր
գիծերուն մէջ.

«Մարալ անպիտան եմ, զոր պարտ էր
առնել արարաւ»: (ԼՈՒԿ. ԺԷ. 10)

Գերմանացի նշանաւոր փիլիսոփայ
Գանթը, տիեզերքի մէջ երկու բարձրագոյն
գեղեցկութիւն էր տեսնում, աստղազարդ
երկինքը եւ մարդկային հոգու մէջ պարտքի
զգացումն ու գիտակցութիւնը:

Արդարեւ, ինչ աւելի գեղեցիկ է, հմա-
յիլ ու խորհրդաւոր, բան աստղազարդ եր-
կինքը իւր բազմաթիւ փայլուն աստղերով՝
ցրուած պայծառ ու կապոյտ երկնակամա-
րի վերայ: Փիլիսոփան այդ գեղեցկութեան
մէջ տեսնում էր բարձրագոյնը, որի յայտա-
րարն է աստղազարդ կապոյտ երկինքը:

Իրօք, որքան էլ գեղեցիկ է պայծառ
ու աստղազարդ երկինքը, որ կարծես խօ-
սում է իր մէջ մի աստղով, բայց եւ կայ
երկրորդ մի գեղեցկութիւն, որ մեզինք հե-
ռու չէ, այլ մեր մէջ իսկ է, մարդկային
հոգու մէջ, անոր ներքին աշխարհում. դա
պարտքի գիտակցութիւնն ու նորա կատարումը
է, որ անբան գեղեցիկ է, որքան աստղ-
ազարդ երկինքը:

Արդարեւ, տիեզերքը տեսնուած, փայլա-
լուսն երբ նորա գեղեցկութիւնը եւ պայծառ-
նում մեր ներքին իմացականութեամբ: Ներ-
քին տիեզերքի երկնակամարի ամենափայ-
լուն աստղերից մէկը՝ պարտքի գիտակցու-
թիւնն է, որովհետեւ դա մեր կենսականու-
թեան ծաղիկն է եւ նպատակը մեր հոգեւ-
ւոր գոյութեան: Նրանով մեր ներքին
մարմինը զգնում է մատուցող գործակից
ըլլալու շնորհքը: «Դուք էք տալիս կենսա-

նի Աստուծոյն» եւ գործակից նրան, կ'ըսէ Ս. Գօղոս Առաքեալ:

Սիրելիք, մեր Տէրը աշխարհ եկաւ ոչ թէ պաշտուելու, այլ պաշտուելու: Նա ծառայութիւն չսպասեց, այլ ծառայեց տկարներուն՝ ջանալով ազնուացնելու անոնց հոգին եւ հոգեւորապէս բարձրացնելու զանոնք: Պարտքի գիտակցութիւնը ունեցողի կատարեալ արտայայտութիւն է, գործի կատարումէն յետոյ ասել. «Ծառայք անպիտան եմք, զոր ինչ պարտն էր առնել, աս բարք»: Այս կոչմամբ եւ զգացմունքով մարդը կը բարձրանայ հոգեով, իրքեւ Աստուծոյ պատկերը իր երեսին կրող մի արարած:

Հանգուցեալը, եթէ նկատի չառնենք նրա անցեալ տարիներուն մատուցած ծա-

ւյթմ, Աստուծոյ կամքով նա թողնում է այս աշխարհը եւ բաժանուում մեզանից: Ձեռն ուզում երկարել — մեր շարականները այնքան երկար են, որ յոգնել էք ամէնրդ, — կը մաղթեմ որ Աստուած ուղեկից լինի նրան լուսեղէն այն ճամբում, ուրկէ նա պիտի գնա առ Արարիչն իւր:

Թող Աստուած օրհնէ եւ պահպանէ Հայց. Եկեղեցին, որ դարերու ընթացքին կուրծք է տուել փոթորիկներու: Հանգուցեալը իր Աթոռը թափուր կը ձգէ. բայց մենք հաւատացած ենք, որ Աստուած ի քարանձաւ յայսցանէ կարող է որդիք Աբրահամու յարուցանել:

Աստուած անասան պահէ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինը, Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութիւ-

Հաւրքը Նասարայի Հոգեհանգստեան պառսամունճի
Յունաց վանքի կողմէն

ռայութիւնները եւ կեանքի կարճ տևողութիւնը, եւ մեր աչքի առաջ ունենանք միայն նրա վերջին մի քանի տարիները, երբ իբրեւ Պատրիարքը Նրուսաղէմի, պարտքի խորը գիտակցութեամբ ծառայեց իր Ազգին, եկեղեցւոյն եւ մարդկութեան, արժանի է մեր յարգալից վերաբերմունքին: Կակ-նարկեմ Պաղեստինի փոթորկալից եւ արհաւիրալից օրերուն, երբ նա իր պատրիարքական աթոռին վրայ ժողովուրդին հետ մնաց, արժանին տնօրինելով իր Միաբանութեան հետ: Նա իսկական զոհն է իր պատրաստակամութեան գիտակցութեան:

նը, Նրուսաղէմի Պատրիարքութիւնը, ինչպէս նաեւ Կ. Պոլսոյ Աթոռը:

Աստուած առաջնորդէ մեր բայները ի բարին: Աստուած լուսաւորէ հոգին հանգուցելոյն եւ նրան ծառայութիւնը ընդունի որպէս Աբելի պատարագը:

Ենորճը Տեառն եղիցի ընդ Ձեզ, ամէն:

Պատարակի եւ Օման արաբոլուրեանց ներկայ էին նաեւ Ն. Բ. Ը. Միութեան զանազան մարմիններու ներկայացուցիչները, ազգային մարմիններու անդամները եւ հայ եւ օսման քրիստոնէական խմբակներն ու բոլորակիցները:

Դազադին վրայ ծաղկեփուռներ զետեղած էին Ազգ. Առաջնորդարանը, Պետրոսաբնակ Պաղեստինահայերը, Թեֆեեան Մշակ. Միությանը, Հ. Բ. Ը. Միությանն ուսանողուքիւնը, Հ. Ե. Ընկերակցուքիւնը, «Զարթոնք» օրաթերքը եւ ուրիշ բաբմաթիւ. բարեկամներ եւ ազգայիներ :

Կրօնական արարուքիւններէն վերք, տեղի ունեցաւ ցաւակցական պաշտօնական ընդունելուքիւնը վեհաւանին մէք :

Յաջորդօք երկու օրերու ընթացքին Հանգուցեալին դազադը Մուսադէմ փոխադրելու օրինական կաբգագրուքիւններ ե-

կերակցուքեամք Նուսադէմի միաբան Հոգ. Տ. Պսակ վրդ. Թունայեանի օղանաւով կը մեկնէր Ամման, իբրեւ յուղարկաւոր Հանգուցեալ Պաշիարքին, եւ ի սէր ու մխիթարուքիւն Ա. Յակոբեանց սգակիր Միաբանութեան :

Ն. Ս. ՕՏՈՒԹԻՒՆ

Տ. Տ. ՊԱՐԵԳԻՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ՄԵՐ ՄԷՂ

Ամմանի օղակայանին մէք, Ն. Ս. Օժուքիւնը դիմաւորուցաւ Ամմանի պաշտական հասարակութեան, որոնք խուռներաւ փութացած էին հոն, մեկ կողմէն տաքայայտելու իրենց սուգը հանգուցեալի դազադին,

Դուրքի բերդին դիմաց, տեսարան մը բափօրէն

զան, եւ Դժ. Զ Նոյեմբերին Հանգուցեալ Պաշիարքին դազադը Անթիլիանէն փոխադրուցաւ Նուսադէմ, ընկերակցութեամք Անթիլիասի Դրան Նպիսկ. Դեր. Տ. Խորէն Սրբազանին, Նուսադէմի Ա. Յակոբեանց վանքի Լուսաւորապետ Դեր. Տ. Նպիսկ վրդ. Տեֆերեանին, Հոգ. Տ. Շաւարս վրդ. Դուրյունեանին եւ Հոգ. Տ. Կորիւն վրդ. Մանուէլեանին : Իսկ Նորին Ա. Օժուքիւնը ըն-

եւ միւս կողմէ բերելու իրենց յարգանք վեհափառին, որ այս առիթով առաջին անգամ ըլլալով կ'այցելէր Ամման :

Նուսադէմէն՝ Միաբանութեան իբրեւ ներկայացուցիչներ եկած էին Հոգ. Տ. Սեւոպէ եւ Տ. Միւռոն վարդապետներ, Միջազգային Կարմիր Խաչի ներկայացուցիչներուն հետ, որոնք իրենց մասնաւոր մեղաւկառքը դրկեր էին գեղեցիկ ծաղկեփուռնով

մը՝ Ամնանեն Նուսադեմ փոխադրելու հանգուցեալին դազադը: Եկած էին նոյնպէս Նուսադեմի բազմազինեւեկ մասնաւոր յանձնախումբ մը եւ բազմաթիւ ազգայիներ:

Հանգուցեալին դազադը դիմաւորելու եւ Նորին Ս. Օծուրքիւնը ողջունելու համար, Ամնանի օգտոյտանը եկած էին նոյնպէս Ամնանի կառավարական եւ զինուորական ներկայացուցիչներ եւ յարանուանութեանց պէսերը:

Ժամը 12 ին, Ամնանեն 15 իննաւարժներով մեղեքականօր ճամբայ ելաւ դէպի Նուսադեմ: Ժամը 3 ին, Նուսադեմի մէջ աւստրիական Օսպիսի բովեն, հանգուցեալին դազադը դիմաւորուեցաւ Ս. Յակոբեանց բովանգակ Միաբանութենէն, հայ ժողո-

րեանց պէսերու, հիւպատոսներու, ծանօթներու եւ Նուսադեմի բովանգակ հայ ժողովուրդին:

Նորին Ս. Օծուրքիւնը իր զգացումաւ եւ հոյակապ դամբանականով անգամ մը եւս վերաւաւ հանգուցեալ Պատրիարքին կեանքն ու գործը, եւ հայրաբար մխիթարեց Միաբանութիւնն ու ժողովուրդը՝ իրենց այս անժամանակ եւ զոռն կորուստին մէջ: (Տես Վեհափառին Դամբանականը էջ 296):

Յուդարկաւորութենէն յետոյ Միաբանութիւնն ու ժողովուրդը բարձրացան Պատրիարհաբան՝ իրենց ցաւակցութիւնները մասնացանելու Վեհափառին եւ ընդունելու Նորին Ս. Օծուրքեան մխիթարութեան եւ օրհնութեան խօսքը:

Դազադը Ս. Յակոբայ Մայր Տանարին մէջ

վուրդէն, պէսական ներկայացուցիչներէն, յարանուանութեանց պէսերէն, եւ գրեթէ Նուսադեմի բովանգակ ժողովուրդէն: Կիրառործուէր կարծես Աւետարանի խօսքը անգամ մը եւս քե՛ «Իզրկեցաւ բաղան ամենայն»: Ժամը 4.30 ին դազադը հասաւ Ս. Յակոբ եւ դրուեցաւ եկեղեցին, կրօնական պատան եւ մեծավայելուչ աղաբողոքիւններէ վերջ:

Նս. օր առաւ, ժամը 11 ին, կատարուեցաւ քաղման կարգը, նախազանուրեամբ Ն. Ս. Օծուրքին Տ. Տ. Կարեգին Կարողիկոսի եւ ի ներկայութեան բազմաթիւ, զինուորական ներկայացուցիչներու, յարանուանու-

Անքիլիասի Միաբանութենէն Վեհափառին կ'ընկերանար, ինչպէս ըսինք, Դրան Նպիսկոպոս եւ Լուսարարապետ Գեորգի Տ. Խորէն Մրբազանը, որ օրերով հսկած էր հանգուցեալի սնարին բով, Ամերիկեան Հիւանդանոցին մէջ: Յուդարկաւորութեան ջրխուր հանգէսին փութացած էր ներկայ գրանուիլ նոյնպէս Նքիպոսի Թեմի Առաջնորդ Գեորգ Տ. Մամբրէ Մրբազան Սիրունեանը, Նուսադեմի Միաբանութեան բերելու իր եւ բովանգակ Նքիպոսաճայութեան սուղն ու յարգանքը:

Շուրջ տասը օրէք Նորին Ս. Օծուրքիւնը պատուակալ հիւրը եղաւ Նուսադեմի Միա-

բանաբարձի՝ Գեորգի Ս. Մամբեի և Ս. Խորենի Մրբազաններու հետ միասին:

ԵՆՈՐԱՆՈՒՄ

«Միոն», յանուն Ս. Յակոբեանց Միաբանութեան, իր խորին երախտագիտութիւնը կը յայտնէ Նորին Ս. Օծուրին Մեծի Տանն Կիլիկեայ Տ. Տ. Դատեպին Կարգիչոսին, այն սրապին ու հայրական վերաբերմունքին համար, որ Նորին Վեհափառութիւնը ցոյց տուաւ Ա. Աթոռոյ Հանգուցեալ Պատրիարքին և Միաբանութեան նկատմամբ, Անթիքիստէն Սրուսալիմ հետեւելով դապալին իբր յուզարկաւոր, նախազանելով բազման աւարտութեանց և իր բաւարար ներկայութեամբ և հայրական սիրով սրապնդելով ու մխի-

լոր կարգադրութիւններուն՝ որ քի Հանգուցեալ Պատրիարքի կենդանութեան և քի մահէն յետոյ անհրաժեշտ եղան: Շնորհակալութիւն Կար. Փոխանորդ Խաթ Մրբազանին, Հալեպի բնմին առաջնորդ՝ Գեորգի Տ. Զարեհ Մրբազանին, Անթիքիստի Միաբանութեան, վարչութեան ներկայացուցիչներուն, բերքեալ խմբադրութեանց, գարոցներու տեսչութիւններուն, սկստուական կազմակերպութիւններուն, և բոլոր անոնց՝ որոնք մօտէն ու հեռուէն բաժնեցին մեր սուրբ և անձամբ ու գրով իրենց յարգանքը յայնչեցին մեր հուսաւորեան պէտին և վեճակիր Միաբանութեան:

Մտազին շնորհակալութիւն Ամերիկեան Հիւանդանոցի բոլոր բժիշկներուն, ծառա-

Դազադը գերեզման դրուած պահուն

բարելով Ա. Յակոբեանց Ռէսիսպանդամներ:

Շնորհակալութիւն Գեորգի Տ. Մամբեի Ս. Աւետար. Սիրունեանին, որ իր և բովանդակ նկիպսանայ գաղութին կողմէ իր սերն ու յարգանքը կուգար փառնուցանելու Հանգուցեալի յիշատակին, ու եղբայրական մխիթարութիւն Միաբանութեան:

Մտազին շնորհակալութիւն Մոյսէս Գեորգի Տ. Խորեն Նպիսկոպոսին որ Հանգուցեալ Պատրիարքի հիւանդանոց մեկնելուն առաջին մէկ օրէն, պահապան հրեշտակը հանդիսացաւ անոր՝ և անձամբ հսկեց այն բո-

լորներուն և վարչութեանց, ի մասնաւոր Տօքթ. Ե. ձիսեհեանին, Տօքթ. Ննիգոմեհեանին, որոնք իրենց միտքն ու սիրտը այնքան յօժաւամտօրէն ի պաշտ դրին, փրկելու համար Մրբազան հիւանդը:

Ա. Յակոբեանց Միաբանութիւնը իր սուրբն մէջ մխիթարուած կ'զգայ ինքզինքը, ի տես և ի լուր նամագալին այն մեծ յարգանքին և սիրոյն, որուն առարկայ եղաւ իր Հանգուցեալ Պատրիարքը:

ՀՈԳԵՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԵԱՆ ՊԱՇՏՏՈՆԱՊԷՍ ՆԵՐԿԱՅ ԵՂՈՂՆԵՐ

ՀՈԳԵՒՈՐ ՊԵՏԵՐ

ԵՒ

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐ

Թունաց Ս. Պատրիարքի ներկայացուցիչը Գեր. Տ. Աթենակորոս Արքեպս., իր հետեւորդներով.

Հատինաց Պատրիարքարանի փոխանորդ Գեր. Վենսանդ ձէլլաթ, իր հետեւորդներով. Ֆրանկսկեանց Կիւսղոտի փոխանորդ Հայր Ֆրանսուա Լավալ, իր հետեւորդներով. Երուսաղէմի Անկլիքան Եպս.ի ներկայացուցիչ Բէնըն Ս. Վիթըն Տէյվիս.

Երուսաղէմի Հպտոց Եպիսկոպոս Գեր. Եագօպոս, իր հետեւորդներով.

Երուսաղէմի Ասորոց Եկեղեցւոյ Եպիսկոպոսի փոխանորդ Տէր Պուլոս.

Երուսաղէմի Հապէշաց Եկեղեցւոյ Տեսուչը, իր հետեւորդներով.

Հայ Հռովմէականաց Պատր. Փոխ. Տ. Յովհաննէս Վրդ. Գույումճեան.

Յոյն Հռովմէականաց Փոխանորդ Արշիմանտրիթ Ճիպրայիլ Ապու Սաատա.

Ասորի Հռովմէականաց Փոխանորդը.

Մարօնիթ Համայնքի Պատր. Փոխանորդ Գեր. Իլիաս Իզիատէ.

Արաբ Անկլիքան Եկեղեցւոյ ներկայացուցիչ Հայր Աբէլ.

Իսլամական Բարձր Ատեանի Ներկայացուցիչ Ամին Պէյ Ապտիւլ Հատի.

Պաղեստինի Արաբ Կրօնապետի ներկայացուցիչը:

ԿԱԹՈՎԱՐԱԿԱՆ ՊԱՇՏՏՈՆԱՏԱՐՆԵՐ

Վսեմ. Ճեմալ Պէյ Թուքան, ներկայացուցիչ Նորին Վեհափառութեան, ինչպէս նաեւ Պաղեստինի Ընդհ. Կառավարիչը եւ Կուսակալ Երուսաղէմ Քաղաքի.

Երուսաղէմի Քաղաքապետ Անուար Պէկ էլ Խաթիպ.

Ընդհանուր Ոստիկանապետ Ռատի Պէկ Ուննապ.

Զինուորական Ընդհ. Փոխ - Հրամանատարը.

Առողջապահական բաժնի Տնօրէնը.

Թղթատարութեան բաժնի Տնօրէնը.

Անցագրային բաժնի Տնօրէնը.

Սահմանային Վարչութեան Բաժնի Տնօրէնը.

Երուսաղէմի Նահանգային Կառավարիչ Օգնական Պրն. Ն. Պաուաբշի.

Երուսաղէմի Նահանգային Կառավարիչ Օգնական Պրն. Ատնան Պէյ Հիւսէյնի.

Երուսաղէմի Բժշկական Յանձնաժողովի ներկայացուցիչ Տօթթ. Ե. Նուզհա.

ԵՐԱՅԱՆԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՅԻ
ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐ

Պրն. Ժօզէ Քուլմբըր ներկայացուցիչ ՄԱԿ-ի Հաշտարար Յանձնախումբի.

Պրն. Ժան Ֆ. Մունիէ ներկայացուցիչ Միջազգային Կարմիր Խաչի Կեդրոնական Վարչութեան.

Օրդ. Վիլյէթ Ռուժվի ներկայացուցիչ Միջազգային Կարմիր Խաչի.

ՀԻՒՊԱՏՈՍՆԵՐ

Սըր Հիու Տաու Ընդհանուր Հիւպատոս Մեծն Բրիտանիոյ.

Պրն. Ճառ Հիւպատոս Մեծն Բրիտանիոյ.

Պրն. Ճ. Թէյլըր Քարտուղար Մեծն Բրիտանիոյ Հիւպատոսարանի.

Պրն. Կորբա Ընդհանուր Հիւպատոս Լեհաստանի.

Պրն. Ռանտուլֆ Ռուպէրթս Փոխ - Հիւպատոս Միացեալ Նահանգաց:

Պրն. Նիւվէն Հիւլզ Ընդհ. Հիւպատոս Պելճիքայի.

Պրն. Սրկերօրուլոս Ընդհ. Հիւպատոս Եռնաստանի.

Պրն. Տէսիբի Փոխ - Հիւպատոս Ֆրանսայի.

Պրն. Ալօնզօ ներկայացուցիչ Իտալիոյ Ընդհ. Հիւպատոսի.

ՇԱՀԿԵՊՍԱԿ ՂԻԿՈՂՆԵՐ

Ազակիր Միաբանութիւն Ս. Աթոռոյ.
 Թունաց Պատրիարքարանէն, Երուսաղէմ.
 Ղպտոց Եպսկոպոս Եպիսկոպոսէն.
 Ղպտոց Միաբանութիւնէն.
 Գեոր. Տ. Ստուարթ, Եպս. Անգլիացւոց.
 Դիւանատունը Ս. Աթոռոյ.
 Ժառ. Վարժարան եւ Ընծայարան.
 Տեսչութիւն եւ ուսուցչական կազմ Ս. Թ.
 Վարժարանի.

Ս. Թ. Երկսեռ Վարժարան.
 Ս. Թ. Վարժարանի Մանկապարտէզ.
 Բեթղեմէի Հայ Միաբանութիւն.
 Ազգ. Տեղական Խորհուրդ, Ամման.
 Հեթումեան Ազգային Վարժարան, Ամման.
 Պարենաւորման Յանձնախումբ, Երուսաղէմ.
 Դարմանատուն Ս. Աթոռոյ
 Նոր Երուսաղէմի, Ռեմէյի, Յոպպէի եւ
 Հայֆայի Ժողովուրդէն.

Բեթղեմէի Վանքանակ Ժողովուրդէն.
 Ռըսէյֆայի Հայ Ժողովուրդէն.
 Comité International de la Croix Rouge (CICR)
 Consul General of Poland, Jerusalem.
 Consular Corps, Jerusalem.
 Mr. G. R. Taylor, Jerusalem.
 Mrs. F. Vester, Jerusalem.
 Mr. & Mrs. J. D. Whiting.
 American Colony, Jerusalem.
 Պէյրութաբնակ Պաղեստինահայեր.

Երուսաղէմացի Հ. Բարեսիրական Միութ.
 Երուսաղէմացի Հ. Բարեսիրական 14-րդ
 Մասիս Խումբ.

Հ. Մ. Ը. Մ. Երուսաղէմ.
 Հ. Մ. Ը. Մ. Ամման.
 Հ. Յ. Դ. Երուսաղէմ.
 Հայ Կարմիր Նշաշ, Երուսաղէմ.
 Տիկնանց Միութիւն, Ամման.
 Վարչ. Ս. Թ. Շրջանաւարտից Միութեան.
 Հայ Երիտասարդաց Միութիւն, Երուսաղէմ.
 Մարաշի Հայրենակցական Միութիւն.
 Հայկական Միութիւն, Երուսաղէմ.
 Ջէյթունի Հայրենակցական Միութիւն.
 Հայ Գեղարուեստասիրաց Միութիւն.
 Խմբագրութիւն Ջամ-Թաղ Լուրերու.
 «Ձրէնտա» Ռամալլահ Հայ Ուս. Կողմէ.
 Յովն. Դալայեան եւ Ընկ. Երուսաղէմ.
 Տիար Վարդան Քէշիշեան. Երուսաղէմ.
 Տիար Յովսէփ Շէօնմէյեան եւ Որդի Նէմ.
 Տիար Մեկրն Յ. Պապիկեան, Երուսաղէմ.
 Տէր եւ Տիկին Ա. Տէր Դրիգորեան, Իրպիթ.
 Արսէնեան Ընտանիք.
 Գ. Թաղէոսեան Ընտանիք, Երուսաղէմ.
 Հ. Մխայեան
 Կարապետ Յակոբեան, Երուսաղէմ.
 Մնացականեան Ընտանիք, Երիբով.
 Տէր եւ Տիկին Դարբիէի Տիբպիբեան.
 Պարենաւորման Յանձն. Աշխատաւորներ.

ՅԱԻԱԿՅԱԿԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Երեւան, 1 Նոյեմբեր

Տիտուր լուրը կիւրեղ Պատրիարքի ան-
 ժամանակ մահուան, խոր վիշտ պատճառեց
 մեզի, կ'ազօթենք ամենակարողին որ ար-
 ժանի յաջորդ յը յարուցանէ ապաւոր Աթո-
 ռին եւ մեր քրիստոնէական սրբավայրերուն:
 Սուրբ Հոգիին մխիթարութիւնը Միաբանու-
 թեան. Թաղման հանգէսին Նորին Որբադ-
 նութիւնը Գարեգին Կաթողիկոս Կիլիկիոյ
 մեր ներկայացուցիչը պիտի ըլլայ: Հըրա-
 հանգած ենք բոլոր Առաքնորդներուն Սուրբ
 Պատարազ մատուցանել եւ Հանգստեան
 Պաշտօններ կատարել Երանելի Հանգուց-
 եալին քառասունքին եւ տարեկիցին առթիւ:

ԳէՌՈՒ Զ. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

Յուդանանի Կովքքն.

Ամման, 31 Հոկտ.

Ներկայացուցիչ Զեր Կեռագիրը Նորին
 Վեհափառութեան Թագաւորին: Մեծ վիշտ
 պատճառեց իրեն Նորին Ամենապատուու-
 թեան մահը: Նորին Վեհափառութիւնը հը-
 րամայեց ինծի ուղղելու ձեզ իր արքայա-
 կան վշտակցութիւնը եւ իր բարձր մխիթա-
 րութիւնը: Արարողութեան ներկայ պիտի
 գտնուի Երուսաղէմի Ընկ. Փոխ-Կառա-
 վարիչը:

ՍԵՆԵԿԱՊԵՏ

ՀԱՇԻՄԻԿԱՆ ԱՐԳԱՅԱՆ ՍԵՆԵԱԿԻ

Լոնսոն, 31 Հոկտեմբեր

Որոշակ է կնքվել Կիրեղ Պատրիարքի մահուան համար: Կ'ազօթեմ որ Աստուած առաջնորդէ երուսաղէմի Հայ Համայնքը:

ՔԵՆՏՐԻՊՈՐԻԻ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Եսթնլանդ, 4 Նոյեմբեր

Թիւիւով մեծ բարեացակամութիւնը զոր Ամենապատիւ Կիրեղ Պատրիարքը յայտնած էր իրենց եկեղեցիին հանդէպ, Սկովտիոյ եկեղեցւոյ Անդրժովային Վարչութիւնը կը մատուցանէ ազօթալից վշտակցութիւնը ձեր մեծ կորուստին առթիւ:

ԱԼԷՔՍԱՆՏՐ ՔԻՆԿ

Գ. Պոլիս, 1 Նոյեմբեր

Որք' ցաւով իմացանք մահը Ամենապատիւ Կիրեղ Պատրիարքին: Յաւակցութիւններ Առաքելական Աթոռոյ Միաբանութեան անդամներուն:

Պատրիարքական Տեղապահ
ԳԵՌՈԳ ԲՐՔ. ԱՐՍԼԱՆԵԱՆ

Ամստը, 3 Նոյեմբեր

Իմ անկեղծ վշտակցութիւններս կորուստին համար Հանգուցեալ Մեծ Պատրիարքին:

ՆԱԽԱՒԱՆ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ԴԻՒԱՆԻՆ

Բարիզ, 30 Հոկտեմբեր

Պատրիարքի զգածուած մեր յարգուած ու սիրելի Պատրիարքի մահուան համար, կը խնդրենք ձեզմէ և Միաբանութիւնէն ընդունիլ մեր անկեղծ ցաւակցութիւնները մեր մեծ կորուստին մէջ:

ԳԱԼՈՒՍ ԿԻԼՊԵՆԿԵԱՆ

Նիւ Յօրք, 1 Նոյեմբեր

Որոշակ է զգածուած ենք, իմանալով Պատրիարքի վախճանումը: Հաճեցէք ընդունիլ մեր խորին վշտակցութիւնները ձեր կորուստին համար, և հաղորդել զայն ձեր միաբանութեան անդամներուն և համայնքին:

ԱՐՇԱԿ ԳԱՐԱԿԻՉՅԱՆ

Հ. Բ. Ը. Մ. Նախագահ

Գահիրէ, 29 Հոկտեմբեր

Վշտագին անանկեալի եկանք վաղահաս մահուան լուրին վրայ սիրելի Պատրիարքին ինկած իր պարտականութեան ձածքուն վրայ: Միաբանութեանդ կը յայտ-

նենք մեր խոր ցաւակցութիւնները: Կ'ենթադրենք որ յաղարկւորութիւնը անդիպիտի ունենայ երուսաղէմի մէջ: Ամէն պարագայի տակ հաճեցէք իմացնել այս մասին ըլլալիք կարգադրութիւնները:

ՄԱՒՐՔԻ ԱՐՔ. ՍԻՐՈՒՆԵԱՆ

Նիւ Յօրք, 30 Հոկտեմբեր

Որոշակ է զգածուած Պատրիարքի յանկարծակի մահուան համար, ես և միաբան եղբայրներս կը մասնակցինք հոս Միաբանութեան խոր վշտին: Հանգիստ իր հոգիին, թող Տէրը անսասան պահէ Ս. Յակոբայ Աթոռը որուն համար ան իր կեանքը կ'հաբերեց:

ՏԻՐԱՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Պուէկնոս Ալեքս, 30 Հոկտեմբեր

Որին ցաւակցութիւններս: Տէրը միեւրոյն միաբանութիւնը և պաշտպան հանգիստեալ Պատրիարքական Աթոռին:

ՆՈՒՐԱԿ ԳՐԻԳՐԻ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Լոնսոն, 29 Հոկտեմբեր

Կ'ողբամ իմ ժողովուրդիս անանկեալ և ցաւալի մահը Նորին Ամենապատուութեան Կիրեղ Պատրիարքի: Հաճեցէք ընդունիլ մեր խորին ցաւակցութիւնները:

ԱՐՏԱՒՈՋԻ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Հալեպ, 29 Հոկտեմբեր

Որոշակ է զգածուած ենք Կիրեղ Պատրիարքի անդարձանելի կորուստին համար: Կը ներկայացնենք վշտագին ցաւակցութիւնները Հալեպի Թեմին, Սրբոց Յակովբանց Միաբանութեան: Կ'ազօթենք Հանգուցեալի հոգւոյն համար:

ԶԱՐԵՀ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Նիկոպոլ, 29 Հոկտեմբեր

Որ ցաւով լսեցինք Կիրեղ Պատրիարքի մահուան գոյժը: Ժողովականներու և Կիպրոսի Հայ Համայնքին կողմէ կը մատուցանենք մեր վշտակցութիւնը Ս. Յակոբեանց Միաբանութեան, Հայ եկեղեցիի այս մեծ կորուստին համար:

ՂԵՒՈՆԻ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Պալատ, 30 Հոկտեմբեր

Կիրեղ Պատրիարքի մահը խոր ցաւ պատճառեց: Ընդունեցէք ցաւակցութիւններս: Աստուած թող պահպանէ Պատրիարքական Աթոռը և Սրբոց Յակոբեանց Միաբանութիւնը:

ՌՈՒԲԷՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Բաբիգ, 29 Հոկտեմբեր

Սոսկալի տնուրեք եմ ժնականակ մահուան համար Կիւրեղ Պատրիարքի, Կ'աղօթենք իր հոգիին համար, և կը մատուցանենք անկեղծ ցաւակցութիւններ մեր սիրելի Միաբանութեանը:

ՄԱՄԲՐԷ ԱՐՔ. ԴԱԼՖԱՅԵԱՆ

Լոնտոն, 31 Հոկտեմբեր

Հաճեցէք ընդունել և հաղորդել Սուրբ Յակոբայ Միաբանութեան խորին վշտակցութիւնը Ս. Սարգսի Հոգաբարձութեան, այն մեծ կորուստին համար որ մեր եկեղեցին դա մեր ազգ. կրօնական տարածած մահովը փա՛նքն սիրտած ու յարգուած Պատրիարքին որ անկասկած իր կեանքը կարճեցուց իր պարտականութեան բարձր գիտակցութեամբը այս խռովիչ տարին: Բու շրջանին Պ. Էքսէրեան և ես մեր վշտակցութիւնը և յարգալից մեծարանքը կը յայտնենք մեծ Եկեղեցականին ու բարեկամին:

ՅԱԿՈԲԱՆ

Փանիրե, 29 Հոկտեմբեր

Սրտագին վշտակցութիւններ և անկեղծ ցաւակցութիւն մեծ և անպարմանելի կորուստին համար մեր յարգելի և սիրուած Կիւրեղ Ս. Պատրիարքին:

ՃԱՆԻԿ ՉԱԿԼՐ

Պուրտք, 20 Նոյեմբեր

Ընդունեցէք մեր թեմին ամենախորին ցաւակցութիւնը Կիւրեղ Պատրիարք Հօր զառնաղէտ վախճանման առթիւ: Ազաւոր հոգւով Ձեզ հետ կ'ողորմենք այս մեծ կորուստը: Աստուած լուսաւորէ Հանգուցեալ հերոս Պատրիարքի հոգին և անասան պահէ Հայոց Ս. Աթոռները:

ՎԱՋԻԷՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

Հալեպ, 29 Հոկտեմբեր

Պորին ցաւակցութիւններ Կիւրեղ Պատրիարքի մահուան առթիւ: Կ'աղօթենք Հանգուցեալին հոգւոյն և Հայ Եկեղեցիի բարգաւաճութեան համար:

ԿՐՈՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Հալեպ, 29 Հոկտեմբեր

Պորին վշտակցութիւններ Կիւրեղ Պատրիարքի ցաւալի մահուան առթիւ: Կը մասնակցենք անկեղծ ցաւակցութիւններով:

ԸՆԴՆԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

Հալեպ, 29 Հոկտեմբեր

Անկեղծ ցաւակցութիւններ Կիւրեղ Պատրիարքի մահուան առթիւ:

ՔԱՆԱՔԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Իսթանբուլ, 1 Նոյեմբեր

Կիւրեղ Պատրիարքի վաղահաս մահը տխրեցուց Ջուլֆայի համայնքին բոլոր անդամները: Մեր սրտագին ցաւակցութիւնները Միաբանութեան:

ԿՐՈՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

ԻՐԱՆԱՆ՝ ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ

Թեհրան, 30 Հոկտեմբեր

Պատրիարքի մահուան գոյժը խորունկ ցաւ պատճառեց: Եթէ օր սուգ կը հրամայենք և կը մատուցանենք մեր պաշտօնական և անկեղծ ցաւակցութիւնները: Հաղորդեցէք թաղման թուականը:

ԹԵԽԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Թալրիզ, 11 Նոյեմբեր

Որպէս կ'ողբանք կանխահաս մահը Կիւրեղ Պատրիարքին:

ՓՈՆԱՆՈՐԴ ՏԷՒԻ ԿԱՐԱՊԵՏ

Կալկաթա, 31 Հոկտեմբեր

Հայ Համայնքը և կրօնական դասը խորապէս զգածուած է ընդհանուրին կողմէ յարգուած Կիւրեղ Պատրիարքի մահուան համար: Հաճեցէք ընդունել բոլորիս սրտագին ցաւակցութիւնները:

ՀՈՒԱՐԱՐԶՈՒԹԻՒՆ

Լոնտոն, 2 Նոյեմբեր

Լոնտոնայի Հայ Համայնքի խոր վշտակցութիւնը այն մեծ կորուստին համար զոր մեր եկեղեցին ու ազգը ունեցան յանձնի սիրեցեալ ու յարգելի Պատրիարքին:

ԱՏԵՆԱՊԵՏ

Բաբիգ, 29 Հոկտեմբեր

Իմացանք մեծարելի Պատրիարքի մահը: Պորին ցաւակցութիւններ այն անողոք կորուստին՝ զոր կը կրեն Հայոց եկեղեցին և իր հաւատացեալները:

ԲԱՐԻՋԻ ՀԱՌՈՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ
ՀՈՒԱՐԱՐԶՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԿԱՆ

Ասիա Ապապա, 9 Նոյեմբեր

Ի գիմաց Հայ եկեղեցւոյ ու Համայնքին կը յայտնենք մեր ցաւակցութիւնները և երկնային մխթարութիւն կը հայցենք միաբանութեան համար:

Կէ՛ՅՎ Հէ՛ՐԵԱՆ, ՔԱՀԱՆԱՅ
ԵՒ
ՍԱՄՈՒԷԼ ՊԷՀԷՍՆԻԼԵԱՆ

Աղեմանդրիա, 29 Հոկտեմբեր

Զգածուած ցաւակցութիւնները Աղեքսանդրիոյ Հայ Գաղութին, Կիւրեղ Պատրիարք Իսրայէլեանի անողօք կորուստին առթիւ:

ՍՄՐՏԻԿ ԶԱՐԲԱՆԷԼԵԱՆ
Նախ. Բաղաբալան Ժողովոյ Աղեմանդրիոյ
Հայ Գաղութին

Սան Ֆրանցիսկո, 6 Նոյեմբեր

Կ'ողբանք մահը Կիւրեղ Պատրիարքին, կ'զգանք ծանր կացութիւնը Միաբանութեան: Աստուածային Առաջնորդութիւն և պաշտպանութիւն կը մազթենք Ս. Երկրի մեր եղբայրներուն:

ԶԳՕՆ ՎԱՐԳԱՊԵՏ

Նիւ Եօք, 29 Հոկտեմբեր

Զգածուած եմ Պատրիարքի անհաւատալի մահուան համար, որուն կեանքը ծառայութեան եւ զոհողութեան շրջան մը եղաւ: Աստուած ընդունէ և հանգիստ պարգեւէ իր հոգւոյն: Կը մասնակցինք Միաբանութեան խոր վշտին:

ԵՆՈՐԶՔ ՎԱՐԳԱՊԵՏ

Հեմլընդի, 3 Նոյեմբեր

Մեր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնենք ձեզի և միաբանութեան Կիւրեղ Պատրիարքի մահուան առթիւ:

ՀՄԱՅԵԱԿ ՎԱՐԳԱՊԵՏ

Լոնտոն, 1 Նոյեմբեր

Կ'ողբանք մահը Պատրիարքին: Աստուած Ս. Աթոռը հաստատ պահէ:

ԳՐԻԿՈՐ ՎԱՐԳԱՊԵՏ

Վիեննա, 3 Նոյեմբեր

Անկեղծ ցաւակցութիւններ:
ԵՂԻՇԷ ՔԱՀԱՆԱՅ ԻԽԹԻԺԵԱՆ

Իպրահիմիյէ, 31 Հոկտեմբեր

Զգածուած ցաւակցութիւններս ու խոր վիշտս Ս. Պատրիարքի անակնկալ մահուան առթիւ:

ՀԱՅԿԱԶՈՒՆ ՔԱՀԱՆԱՅ ՈՍԿԵՐԻԶԵԱՆ

Պոմպէյ, 28 Նոյեմբեր

Հաճեցէ՛ք հաղորդել սրտազին ցաւակցութիւնները Պոմպէյի Հայ Համայնքին կողմէ հանգուցեալ Ամեն. Տ. Կիւրեղ Պատրիարք Իսրայէլեանի ցաւալի մահուան առթիւ: Հոգեհանգստեան պաշտամունք մատուցուեցաւ իրէկ երջանկայիշատակ Պատրիարք Հօր հոգւոյն ի հանգիստ:

ՀՈԳԵԻՈՐ ՀՈՎԻԻ ՊՈՄՊԷՅԻ

Լաքսնոր, 8 Նոյեմբեր

Կ'ողբամ մեծ կորուստը Նորին Ամենապատուութիւն մեր Պատրիարք Հօր և կը մասնակցիմ Սուրբ Աթոռոյ սուգին:

ՀԱՅՐ ԱՐՆԱՔ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

Լիլընքսթըն Իլինցու, 24 Նոյեմբեր

Անակնկալ մահը սիրեցեալ ուսուցչիս, Նորին Ամենապատուութեան Կիւրեղ Պատրիարքի ցնցեց զիս: Կը մասնակցիմ միաբանութեան վիշտին: Աստուած իր հոգւոյն յաւիտեանականութիւն պարգեւէ:

ՎԱՐԳԱՆ ՔՀՆՅ. ՄԿՐԷԱՆ

Իսթանբուլ, 3 Նոյեմբեր

Շնորհակալութիւններ արտայայտուած ցաւակցութեան համար Միաբանական Ուխտի կողմէ, խորապէս ողբալով մեծ կորուստը և վաղահաս մահը իմ սիրեցեալ եղբոր Կիւրեղ Պատրիարքի, ես և պարագաներս կ'աղօթենք որ իր հոգին միջնորդ ըլլայ ամենակարողին մեր եկեղեցւոյ բարեօրութեան համար:

ՔՈՅՐ ԵՂԻՍԱԲԵԹ

Նիկոսիա, 29 Հոկտեմբեր

Միւլըտեան Հաստատութեան Վարչութիւնը կը յայտնէ իր սրտազին խոր ցաւը Կիւրեղ Պատրիարքի մահուան համար:

ՈՍԿԵԱՆ

Բեթղեմ, 5 Նոյեմբեր

Մեծապէս ազդուեցանք իմանալով մահը Հայոց Պատրիարք Կիւրեղ Երկրորդին, բայց բարի գործերը որոնք ան իր ետին կը ձգէ, պիտի իր յիշատակը յաւերժացնեն ու պիտի մեղմեն իր մահուան աղէտը:

ԻՊՐԱՀԻՄ ՏԱՔՏԱՔ ՐԻՖԱԻ ԷԼ ՀԱՄՄՈՒՏ
Կառավարիչ Բեթղեմի Ընդհ. Հրմոռ. Բեթղեմի
Նահանգին Նահանգին

Նապլուս, 3 Նոյեմբեր

Իմ անկեղծ ցաւակցութիւններս կ'ուզեմ ձեզի, միաբանութեանդ:

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴԱՏԱԽԱՋ

Երիվով, 3 Նոյեմբեր

Ստիպողական պատճառ մը կ'արգիլէ զիս Ներկայ ըլլալու թաղման: Կը մասնակցինք ձեր վշտին, կորուստին համար Նորին Ամենապատուութեան Հանգուցեալ Պատրիարքին:

ՍԱՊՐԻ ԽԱՆԱԾ ԵՐԻՎՈՎԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏ

Բարիդ, 30 Հոկտեմբեր

Ստացայ ցաւալի հեռագիրը յանկարծակի եկած Կրեքի Պատրիարքի անակնկալ մահուան համար: Կը մասնակցիմ Պատրիարքական Աթոռի սուգին: Կ'ուզենք ձեզի և Ս. Յակոբայ Միաբանութեան զգածուած խորին ցաւակցութիւններ, կ'աղօթենք Հանգուցեալ Պատրիարքին Հոգւոյն հանգիստին համար հայցելով Աստուածային պաշտպանութիւն Պատրիարքական Գահին և Աստուածային իմաստութիւն ձեր միաբանութեան իրենց նոր պատասխանատուութեանց մէջ:

ՄԻԹՐ ՍԵԻՅՈՆՔԵԱՆ

Գամասկոս, 4 Նոյեմբեր

Կը մասնակցինք ձեր վիշտին, անկեղծ ցաւակցութիւններ:

ՆԱԶԱՐԷԹ ԵԱԿՈԻՊԵԱՆ ԸՆՏԱՆԻՔ

Յրեզիո, 8 Նոյեմբեր

Հաճեցէք ընդունիլ սրտագին վշտակցութիւններս Կրեքի Պատրիարք Իսրայէլեանի կորուստին համար: Աստուծոյ միութարութիւնը բոլորիդ:

Ա. Գ. ԵԱԶԸՃԵԱՆ

Ամման, 4 Նոյեմբեր

Անկեղծ ցաւակցութիւններս:

ԱՊՈԻՍՏՈՒԱՆ

Երուսաղեմ, 2 Նոյեմբեր

Հաճեցէք ընդունիլ խոր և անկեղծ ցաւակցութիւններս զգածուած արտայայտութիւններով:

ԷՏՎԱՐՏ ՄԻՇԷԼ

Պեյրուս, 31 Հոկտեմբեր

Ողբացեալ Պատրիարքի մահուան առթիւ հաճեցէք ընդունիլ ի սրտէ ցաւակցութիւններս:

ԿԱՐԱՊԵՏ ՔԱՅԱԽԱՆ

Ամման, 3 Նոյեմբեր

Մեր խորին ցաւակցութիւնները մեծ կորուստին համար:

ՏՕՔԹ. ՍՈՒՐԷՆ ԷԹԵՄԷՋԵԱՆ

Գահիրէ, 6 Նոյեմբեր

Սրտապէս ազդուած ենք ողբացեալ Պատրիարքի անողոք կորուստին համար:

ՀԱՅԿ ԲԱԼՋԱՆԵԱՆ

Գահիրէ, 6 Նոյեմբեր

Սրտապէս ազդուած ենք ողբացեալ Պատրիարքի անողոք կորուստին համար:

ՄԱՐԻ ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ

Նիկոսիա, 4 Նոյեմբեր

Քորին ցաւակցութիւններ:

ԿԷՊԷԼԵԱՆ

Նիկոսիա, 30 Հոկտեմբեր

Կողբանք վաղահաս կորուստը Նորին Ամենապատուութեան: Քորին ցաւակցութիւններ:

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՅՎԱԶԵԱՆ

ԿԱՐՊՈՍ ԵՍԱՅԵԱՆ

ՎԱՀՐԱՄ ՄԱՎԵԱՆ

Լառնաֆա, 29 Հոկտեմբեր

Քորին ցաւակցութիւններ:

ԱՆՈՒՇԱԻԱՆ ՍԻՄՈՆԵԱՆ

Լոնտոն, 31 Հոկտեմբեր

Հաճեցէք ընդունիլ մեր անկեղծ ցաւակցութիւնները սիրելի Պատրիարքի մահուան համար:

ՊԵՏՐՈՍ ՀԻՆԴԼԵԱՆ

Գահիրէ, 2 Նոյեմբեր

Ցաւակցութիւններս Պաղեստինի Հայոց ողբացեալ Պատրիարքին:

ՏԻՐԱՆ ԿԻՐԵՂԵԱՆ

Յ Ա Ի Ա Կ Յ Ա Կ Ա Ն , Ն Ա Մ Ա Կ Ն Ե Ր

VICARIATE OF THE SYRIAN METROPOLITAN
IN PALESTINE AND THE HASHIMITE KINGDOMST. GEORGE'S CLOSE
JERUSALEM

Rev. Father Paul Gelph.

October 29th, 1949.

Vicar of the Syrian Metropolitan, J'lem

Dear Archbishop,

I received your letter dated 29th Oct. announcing the death of His Beatitude Archbishop Guregh H Israelian, Armenian Patriarch of Jerusalem.

I was extremely sorry for the loss of this venerable and beloved Patriarch.

Please, extend my deepest condolences to His Grace, the Vicar of the Patriarchate; the Abbot and Priests of St. James' Convent.

Hoping them to select an efficient successor.

Homs, 18. 11. 49

Copy-translation of
original arabic letter from
IGNATIUS, PATRIARCH OF ANTIOCH.

DELEGATIO APOSTOLICA

Jerusalem, 2nd November, 1949.

c/o Italian Hospital, Amman

Most Reverend Father,

Here at the Italian Hospital at Amman, where I am yet detained by illness, I have learned, with sorrow, of the death of your revered and beloved Patriarch.

I hasten to express to you my sentiments of sincere and profound condolences for the great bereavement sustained by the Armenian Community.

With sentiments of personal regards to you, I remain, Most Reverend Father,
Yours devotedly in Xto.

Monsg. Gustavo Testa.

Tit. Archbishop of Amasea,
Apostolic Delegate and Regent of the
Latin Patriarchate at Jerusalem.

(Ուղղում Հայոց Պատրիարքարանին)
(Ռուսերէն թարգմանում)

Երուսաղեմ, 3 Նոյեմ. 1949

Պարագլուխ ցաւում եմ եւ վշտակից
կիրեղ Բ. Ի մահուան առթիւ: Յիշողութեան
մէջ տպաւորուած են իմ երկու տեսակցութիւններս Նորա Հեա, և հոգեւոր
խօսակցութիւններս:

Ազօթում եմ Նորա հանգստեան համար
բոլոր սուրբերի Աստուծոյ թաղաւորութեան
մէջ: Յաւերժ լինի յիշատակը Նորա:

Ստանալով Ձեզանից տխուր հաղորդագրութիւն և հրաւէր Նորա թաղման և անկողով ցանկութիւն ունենալով յուշարկաւորել գէպի իւր յաւիտենական հանգիստը, ամսոյ 8-ին հին քաղաքը գնացի: Իսրայէլի պետութեան կողմից ես անցաթուղթ ունեւի և ենթադրում էի, որ Ձեր կողմից հոգացուած կը լինի արարական վիզան: Սահմանազուխը գալով, տարաբաղաւոր չգտայ զայն:

Տեսուչ Պաղեստինի Ռուսական
Ուղղափառ Հոգեւոր Առաքելութեան
ԼԷՄՆԻԴ ԿԱՐԴԻՆԱՅՏ

OLD POLISH HOSPICE

Jérusalem, le 5 Novembre, 1949

A Son Excellence,
Le Vicaire Patriarcal du Couvent
Arménien de St. Jacques,
à Jérusalem

Excellence,

C'est avec grand chagrin que nous
avons appris la nouvelle douloureuse de
la perte irréparable de Sa Béatitude
Monseigneur Guregh Israelian, Patriarche
des Arméniens et de la Congrégation de
St. Jacques à Jérusalem. Aussi en mon
nom et au nom de la Communauté Catholique
Polonaise de la Palestine présentons nos
sentiments de condoléance les plus profonds
à cette occasion.

Le votre tout dévoué

CANON ETIENNE PIETRUSKA

Recteur de la Communauté
Catholique Polonaise de la
Palestine, en Jérusalem.

BRITISH CONSULATE-GENERAL
JERUSALEM

October 28th, 1949.

Sir,

I and my staff have learnt with
the deepest regret of the death of His
Beatitude Guregh Israelian II and I hasten
to offer the Armenian clergy and laity
of Jerusalem my most sincere condolences
at the grave loss they have sustained
in the passing of a patriarch of such
high standing and great qualities. His
Beatitude will be deeply mourned not
only by his own community but by the
many personal friends he has made in
this City, and I and many members of
my staff will feel his passing as a great
personal loss.

I have the honour to be,
Your Grace's obedient servant,

SIR HUGH DOW
CONSUL-GENERAL

BRITISH CONSULATE-GENERAL
JERUSALEM

4th November, 1949.

Sir,

On learning of the death of His
Beatitude Guregh II Israelian, I at once
informed His Majesty's Government of
the sad event.

I have now been instructed to convey
to Your Grace and to the Brotherhood
of St. James, on behalf of the
Secretary of State, the condolences of
His Majesty's Government at the regretted
decease of this great man whose relations
with them, extending as they have done
over a long period of years, have always
been marked by the greatest cordiality
and mutual respect.

I have the honour to be,
Your Grace's obedient servant,
(HUGH DOW)
His Majesty's Consul General.

CONSULAT GÉNÉRAL DE FRANCE
EN PALESTINE

Jérusalem, le 31 Octobre 1949

Monseigneur le Vicaire
Patriarcal Arménien
Jérusalem

Monseigneur,

C'est avec une peine réelle que j'ai
appris le décès à Beyrouth de Sa Béatitude
Monseigneur Guregh II Israelian,
Patriarche arménien grégorien de Jérusalem.

Je connaissais la piété, la haute
culture du prélat et son dévouement
pour l'Eglise arménienne. Son âge laissait
espérer qu'il pourrait encore pendant de
longues années se consacrer à Sa mission.
Sa disparition à un moment où toutes
les Eglises chrétiennes doivent manifester
leur présence vivante à Jérusalem et
défendre plus que jamais les Lieux-Saints
m'affecte profondément. Je vous prie de

bien vouloir agréer, Monseigneur, l'expression de mes condoléances émues.

M. René Neuville, Consul général de France, est actuellement à Paris. Je savais dans quelle estime il tenait Sa Béatitude: je lui ai immédiatement fait part de la triste nouvelle.

Veuillez croire, Monseigneur, aux assurances de ma très haute considération.

CONSULAT GÉNÉRAL DE L'IRAN
JERUSALEM

3rd November, 1949

The President of
The Armenian Community of St. James,
Jerusalem

Dear Sir,

It was with the deepest sorrow that I heard of the death of His Beatitude Archbishop Guregh II Israelian, Armenian Patriarch of Jerusalem. I knew the Patriarch personally, as indeed a noble and great man, and feel I cannot express adequately my sympathy with you and all armenians in their great loss.

Please accept, once again, the expression of my very deepest sympathy, and condolences.

Yours sincerely
A. SEYGHAL

(Ուղղուած Տ. Եղիշէ Վրդ. Տէրութեանին)

Յոկոբ, 25 Նոյեմբեր 1949

Գեր. Հայր Սուրբ,

Մեծ վիշտ և խոր յուզում պատճառեց ինձ Նորին Ամենապատուութիւն՝ Տ. Կիւրեղ Բ. Ս. Պատրիարքի մահուան գոյժը: Անոր հետ որպէս եպիսկոպոս օծակից եղբայրներ էինք եղած:

Նա վառքին արժանաւոր ու սիրուած պատրիարքն էր, թէ Միաբանութեան և թէ բազմաազար հայ աղէտեալներուն հոգաւորական թաղանթի հայր ճանցուած էր, որուն գուռն ալ կ'աջակցէիք ամէն կերպով:

Այսօր ամբողջ ազգը խոր վշտով կը սգայ անոր մահը: Որովհետեւ Կիւրեղ Պատրիարք զեւ գործելու առոյգ շրջանին մէջ

էր, և թէ քաղաքական նկատումով ալ շատ գէշ ժամանակի հանդիպեցաւ այսպիսի արժանաւոր ու պիտանի անձի մը կորուստը:

Սակայն չենք յուսահատիր, մեծ է ու զորութիւնը Աստուծոյ, և կը յարուցանէ ուրիշ արժանաւոր մը որպէս յաջորդ հանգուցելոյն: Որք ու անպաշտպան չթողուր ազգին այդ մեծ ու փառապանծ հաստատութիւնը և Սթորը Առաքել. Սրբոց Յակոբեանց, ի միսթարութիւն Ձեզ և մեզ, ամբողջ Միաբանութեան, տեղիդ ժողովուրդին և ամբողջ ազգին:

Թէ Ս. Պատրիարքին խիստ ցաւալի մահը և թէ Ձեր տեղապահ ընտրուիլը թերթերէ և նամակներէ միայն տեղեկացանք բաւական ուշ:

Տեղիս Ազգ. Կեդր. Վարչութիւնը յայտնելով իր ցաւակցութիւնը ինձ հետ երկնային միսթարութիւն կը հայցէ Ձեզ:

Նաև շնորհաւորելով Ձեր տեղապահութեան բարձր պաշտօնը կը մաղթէ Ձեզ համբերութիւն, և աստուածային առաջնորդութիւն, որոնցմով կրնաք արդարացնել այն զստահութիւնը որ ունեցան Ձեր վրայ զՁեզ ընտրողները և ըլլալ ուրիշութիւն և միսթարութիւն մերձաւոր և հեռաւոր բոլոր հայերուն համար:

Այս պահուս ամերիկեան թերթերու մէջ տեսանք յանկարծ Ս. Յարութեան Տաճարին մէջ պատահած հրդեհի մասին հեռագիրներ:

Այս ալ ցաւալի լուր մը ինքնին, քանի որ այս առիթ ալ մեր վանքը կը մատնուի մեծ մտահոգութեան և նիւթական կորուստը դարմանելու համար գուցէ նոր պահողութիւններու, արդէն ունեցած կարգ մը զբօնարութեանց մէջ:

Սակայն կը կրկնեմ յուսահատելու չենք: Մեր ազգը այսպիսի վիշտերու եւ կորուստներու շատ է զիմազրաւեր իր հաւատքին ու ժողովրդի ու բարձր պահեր է իր պատիւն ու նկարագիրը:

Տէրը Ձեզի հետ ըլլայ և առաջնորդէ իր իմաստութեամբն ու առաւապարդն օրհնութիւնովը:

Եղբայրական սիրոյ ողջունելու Առաջն. Տեղապահ Հայոց Գալիֆ. ՎԱՐԴԱՆ ԱՐՓԵՊՍ. ԳԱՍԿԱՐԱՆԻ, ի դիմաց Ազգ. Կ. Վարչութեան ԿԻՊ. ԱՐՂ. ԳԱԼԵԱՆԻԱՆ

(Ուղղուած Ս. Աթոռոյ Միաբանութեան)

+1

Տիրաբ., 31 Հոկտ. 1949

Պարտիան զիշտով իմացանք Ս. Աթոռոյ և Հայ Եկեղեցւոյ մեծ կորուստը՝ յանձին Ամեն. Տ. Կիւրեղ Ս. Պատրիարքին, որ եղած արի ու կորովի Գահակալ մը Ս. Յաւորեանց Առաքելական Աթոռին, և ինկաւ իր պարտականութեան գլուխը անվեհեր կեցած՝ իրեւ քաջ հովուապետ մը:

Ի սրտէ կը ցաւակցինք Ս. Աթոռոյ սղակիր Միաբանութեան ու մեր Միաբանակից եղբայրներուն՝ մաղթելով Ս: Հոգ. ւոյն մխթարութիւնը, և Աստուծոյ հովանին Ս. Աթոռին վրայ:

Կ'ազօթենք որ Տէրը ի լոյս երեսաց իւրոց հանգուցանէ զհոգի վախճանեալ Պատրիարքին, և արժանաւոր յաջորդ մը շնորհէ Ս. Աթոռին:

Վշտակիր սիրտով

Ազօթակից

ՍԻՈՆ ՆՊՄ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

(Միաբան Ուսեմ Սերոբ Յակոբեանց Երեսօղակի)

(Ուղղուած Ն. Ս. Օ. Գարեգին Կթղի)

Պէյրոս, 29 Հոկտ. 1949

Վեհափառ Տէր,

Մեծ ցաւով իմացայ Ամենապատիւ Տէր Կիւրեղ Սրբազան Պատրիարքի մահուան գոյժը և Պաղեստինի այժմեան քաղաքական պարագաներուն մէջ, Նորին Ամենապատուութեան ման իրաժամանակ ազգային տեսակետով մեծ կորուստ մըն է: Կամք Տեսան աշուհանդերձ օրհնեալ լիցի:

Կը խորհմ որ բարեհաճիք, Վեհափառ Տէր, ընդունի խորին ցաւակցութեան հաւատարմը, ազօթներովս հանդերձ ի հանգիստ հանգուցեալ Սրբազանին հոգւոյն: Հաճեցէք նաեւ հաղորդել ցաւակցութեան զգացուցեալ Երուսաղէմի Պատրիարքութեան և Միաբանութեան Լուսարարապետ և անշուշտ ներկայացուցիչ՝ Գերապատիւ Տէր Եղիշէ Վարդապետին:

Ի համբար Ս. Անյոյն

Ճերդ Ս. Օծութեան

ՀԱՅՐ ԹՈՎ ՀԱՆՆԵՒ ՎՐԴ. ՄՐՍՏՐԵԱՆ

(Յիսուսեան Միաբան)

(Ուղղուած Տ. Եղիշէ Վրդ. Տէրտէրեանին)

Գանդէ, 1 Նոյեմ. 1949

Սրտի ամենախորունկ ցաւով լսեցինք Նորին Ամենապատուութիւն Ս. Պատրիարք Հօր անհնկալ ու սարսաղ դեցիկ ժահուած մասին:

Տակաւին քանի մը օրեր առաջ իրմէ կը ստանայի նամակ մը, որուն մէջ կը յիշէր թէպէտեւ որ կը տառապէր կողերու ցաւէ մը և սակայն կը յուսար անցընել զայն էլ-Համմէի տաք ջուրերը երթանով:

Ի՞նչ դարանակալ ու անողոր ցաւ էր ուրեմն որ այդպէս յանկարծակի ու զանաւորեան զգեստեց զայն Գարեգին Երեմիայի ու հաւաւոր քողը նետելով Ս. Աթոռին վրայ և կարեղէր խոցելով Միաբանութեան սիրտը:

Միծ է կորուստը: Լուսահոգի Ս. Պատրիարք Հայրը եղաւ այն բացարձակ հովուապետներէն որ Ֆիլիքական ու մանաւանդ հոգեկան աննուաճելի ուժ ու կորով ցոյց տուաւ անցընելու համար Ս. Աթոռը, Միաբանութիւնն ու ժողովուրդը հուրի ու սուրի մէջէն և հասցնելու ապահով նաւահանգիստ: Գարմիր ծովէն անցքէն յետոյ սակայն, անապատի տուայտանքներու ժամանակ ալ մանաւանդ Երուսաղէմը կը կապ րօտէր Անոր խիզախ առաջնորդութեան:

Օրհնեալ ըլլայ իր անմահաց յիշատակն ու բարի անունը: Սև Աստուած օգնական Ս. Աթոռին — Ցաւակցութիւններս ձեզի և Միաբանութեան:

Եղբայրական սիրով
ազօթակից

ՏԻՐԱՅՐ ՎՐԴ. ՏԵՐՎԻՇԵԱՆ

(Ուղղուած Տ. Եղիշէ Վրդ. Տէրտէրեանին)

Ֆիլաթելիա, 5 Նոյեմ. 1949

Սիրելի Հ. Եղիշէ

Հին օրերու տրամութեամբ մը լեցուց զիս, մեծ անհնկայանքէն եղող այն լուրը, զոր Հոկտեմբեր 29-ի կանուխ առաւօտուն հեռախօսեց ինձի երիտասարդ մը, կարգացած ըլլալով վախճանումը Երուսաղէմի Ամեն. Տ. Կիւրեղ Ս. Պատրիարքին, ամբիկեան թերթի մը մէջ:

Նոյեմբեր 6-ի կիրակիին հոգեհանգըստեան պաշտամունք պիտի կատարուի ոչ իրան Ֆիլատելիքիոյ Ս. Երրորդութիւն Եկեղեցւոյ, այլ նաեւ Հիւս. Ամերիկայի բոլոր Հյո. Եկեղեցիներու մէջ, ի հանգիստ հոգւոյն Երուսաղէմի հանգուցեալ Պատրիարքին:

Վստահ եմ թէ Աստուծոյ նախախնամող աջը ու հովանաւոր աչքը պիտի չպակտի առաջնորդող ներկայութիւն մը ըլլալէ, մեր ազգին է՛ն նուիրական սրբութիւններէն եղող Ս. Յակոբայ Տաճարին ու միաբանութեանդ ուխտեալ եղբայրներու հոգի-կամարներուն ներքեւ: Ան՝ որ իր անհատական իրաւ թայց իրաւ ու իրագործող շնորհովը գիտցաւ կորով ու տոկունութիւն բաշխել հանգուցեալ կիւրեղ Պատրիարքին, և զայն ըրաւ արժանաւոր գործիւք մը իր կամքին, առաջնորդելու համար մեր խաղաղասէր ժողովուրդը պատեարազմի կրակին ու ար-հաւիրքին մէջէն, նոյն այդ աստուծոյն շնորհն պիտի բաշխէ տակաւին իր քաղցրութեան և քմատութեան շնորհը, որպէսզի վերջին արհաւիրքներու զօտիէն անձնաւոր հաստատակամութեամբ անցնող իրաւանք-դէմի մեր եզինուորեալ եկեղեցին՝ մտնէ Աստուծոյ ու ազգին ծառայելու իր ճշմարիտ ու ազնուագոյն կոչումին մէջ:

Որքան ալ վաղահաս նկատենք բաժանումը՝ Ս. Յակոբայ Աթոռի գոհրդուրանքով փարող, և իր կեանքին լաւագոյն ուժերը մայրաժանքի պահպանութեան նշուիրտերով հանգուցեալ կիւրեղ Պատրիարքին. ու, որքան ալ խորունկ ճնշէ կորուստը և պահսիւրը Ս. Յակոբի քանթեղին յարած ու անոր առկայծումին սիրովը ճենճերողը՝ մէն մի հոգիին, այնուամենայնիւ պիտի չուզենք որ մթաճնի ճրագը մեր հաւատքին ու սիրոյն՝ հանդէպ Հայց. Եկեղեցոյ նուիրական սրբութիւններուն:

Հեռաւոր ու պանդուխտ իմ հոգին կալուածով կը նայի Աթոռի բարձունքին, տեղանելու համար մեր հայրերէն մեկի իշնող հին ու խորունկ յոյսերուն ու հաւատքին ամրոցը կրկին զեղակերտ ու երկնասլաց: Մեր հոգիները, սեւեռուն նոյն տեսիլքին, սրտառու ազօթք մը միայն ունին, որ չգաղթի՝ հսկումը Աստուծոյ պայծառ աչքին, երկնաբարձ գրէթին վերեւ Ս. Յակոբին:

Աստուած քնդունի թող հոգին իր հանգուցեալ պաշտօնէին ու ծառային, և իր առաջնորդող հոգիովը զօրացնէ միաբանութեանդ մէջ գործող մեր հոգեւոր եղբայրները, որոնց համար և որոնց հետ

Ճիւղ ազօթակից

ԹՈՐՈՐԹՈՒ ՎՐԻ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

(Ուղղուած Տ. Եղիշէ վրդ. Տէրտէրեանին)

Թոյլ, 28 Նոյեմբեր 1949

Գեր. Հայր Սուրբ,

Նորին Ամենապատուութիւն Հոգեւոր Տէր կիւրեղ Արքայան Պատրիարքի վախճանման զոյժը սարսափազդեցիկ Գալուստութիւն կործնեց մեր վրայ:

Հոգեւոր Պատրիարքի մահուան յաջորդող կիրակին, ինչպէս նաև Քառասունքին ասիւր թրոյի Հայց. Առաքելական Եկեղեցոյ մէջ Հոգեհոնգստեան հանգիստը պաշտօն կատարեցինք: Այդ առթիւ եղած քարոզչութիւնք յատկացուցանեալ վախճանեալ պատրիարքի կեանքի և մահուանդ Ս. Աթոռի գերին դու կարգաբանութեան մասին:

Երկնային հանգիստ կը մաղթենք տառապեալ պատրիարքի հոգեդէմ և քաղթիւք ար Տէրը Հովիւ Քաջ և իրեն պէս նուիրեալ Գահակալ մը պարգեւ Սուրբ Աթոռին: Կը մաղթենք Հոգեդէմ Սրբոյ մը թափառութիւնը Միաբանութեանդ իր նախնի սաներէն Ս. Պատրիարքին իր վախճանման պթիւր սրտի կը վշտակցնի Ձեզ:

Եղբայրական շնորհ ողջունելու և սիրով Ազօթակից Ձեզ

ԲԱՐԳԷՆ ՎՐԻ. ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ

(Ուղղուած Տ. Եղիշէ վրդ. Տէրտէրեանին)

Տէրգոր, 2 Նոյեմ. 1949

Ուրիշ ու Լիբանանի հայաթերթերէն խորունկ ցաւով ու կսկիծով տեղեկացանք վախճանումը՝ Առաքելական Ս. Աթոռոյ սիրելի և համակրալիք Պատրիարքին Տ. կիւրեղ Բ. Որքայան Արքեպիսկոպոս Իսրայէլեանի:

Սոյն ցաւալի պատահարի բերմամբ պատրիարքական Աթոռը դարձաւ այրախաւով կը վարագորուի սեւ ծածկոցներով անտէր ու անգուլտ ձգելով միաբանութիւնը:

Տէրգորի Հայ Գաղութը եւս համակրող մը ըլլալէ ընաւ չէ գաղթած՝ համակուցեալ կսկիծալ տուգով մը ու դարձութեամբ, որով կորգաչ միացնել իր քաղցիցութիւնները միաբանութեանը վշտին ու ցաւին:

Հայցելով բարձրագույն Աստուծո՛վ երկ-
նային մխիթարութիւնը ձեզ եւ հոգւոյ ե-
րանաւէտ հանգրիսը երջանկայիշատակ Ս.
Պատրիարք Հօր :

Մատչիմք ի համարյոյ Ձեր Ս. Աջոյն
Հոգեւոր հովիւ Հայոց Տէրգօրի եւ շրջակայից
Սգակիր

ԵՂԻՇԷ ՔԶՆՅ. ՏՕՂԱՄԱՆԱՆԱՆ

(Ուղղուած Տ. Եղիշէ՝ վրդ. Տէրտէրեանին
եւ Ս. Յակոբեանց Միաբանութեան)

Մատուց, 6 Նոյեմ. 1949

Սգակիր հոգեւոր եղբարք ի Տէր,

Յանուն Մուսուլի Պատ. Թաղականու-
թեան եւ համալէն Հայ Ժողովուրդի, կը
յայտնեմ խոր ցաւակցութիւնս ըստ ինձ
Պատրիարք՝ Տ. Տ. Կիրեղ Սրբազան Արք-
եպիսկոպոս Իսթանպուլեանի ցաւալի վախ-
ճանաւթ առթիւ :

Տէ՛րը շնորհէ Նորին Ամենապատուու-
թեան երկնային փառք, մխիթարութիւն
Միաբանութեանը, ինչ յարուցանէ՛ արժա-
նազգ յոջորդ՝ մեր սիրեցեան մայրաժամբի:
Ձեր սգակից հոգեւոր եղբարքը
Ա. Ք. ՕՐԱՄԱՆԱՆ

(Ուղղուած Տ. Եղիշէ՝ վրդ. Տէրտէրեանին)

Նիւ - Եռք, 9 Նոյեմ. 1949

Հոգեշնորհ Հայր,

Իմ կողմէ պարտականութեան մը ու-
շացած կատարումն է այս գիրը, ուշացած՝
սակայն շարունակ ի մտի :

Ս. Յակոբեանց Միաբանութեան անձ-
նունը պատրիարքի՝ Ամեն. Տ. Կիրեղ
Արքեպիսկոպոսի վախճանման լուրը ան-
ակնկալ եւ ցնցիչ գոյժ մըն էր բոլորիս հո-
մար: Իբրեւ երբեմնի աշակերտ հանգուցեա-
լին եւ իբրեւ նախկին միաբան Ս. Յակոբ-
եանց Ռւխտի, անբարբաղ վշտով համակ-
ուեցայ լսելով Տ. Կիրեղ Սրբազանի կան-
խանա՝ վախճանումը: Իր անշահանդիբ
նուիրումը հանգէպ Հայաստանեայց Եկե-
ղեցիին, իր քարեպաշտութիւնն ու քանա-
սիրութիւնը յատուկ վերջնամեծ եղան ինձ
համար: Դանաւանդ այս կիրակի իմ թաղի
գամբանական քարոզ խօսելուս առթիւ :

Տայր Աստուած որ Սրբազան Պատրի-
արքի կորուստով Միաբանութեանդ վրա
ծանրացած սուգը, որ արդէն իսկ ալլապէս
ստածանիլի սուգ մըն է, ամօքուի ու վերջ
զտնէ Սուրբ Երկրի մէջ քաղաքական պայ-
մաններու հիմնական բարեխառնումով :

Սրբոց Յակոբեանց Միաբանութեան՝
կը նային անոր հարազատ թէ խոր՞ զա-
ւակներու եւ եկեղեցասէր հայերու հալա-
րաւոր աչքեր, ձեր մօտ կամ հեռուն իմ
հոմոսոտ հիւղթանքս այն է որ Թ. Թաղարք
հանց Միաբանութեանը վերադարձի ինք
զինք: Իմաստուն ասպնարդութեամբ, ինք
օժտուած էր զերածէ վանքը իր բուն հո-
շոյմին, որ է լինել Հայ Մէսիսի միջնաբերդը:
Հայցելով ի Տեառնէ հանդիստ վախ-
ճանեալ Տ. Կիրեղ Պատրիարքի հոգւոյն,
եւ մխիթարութիւն սգակիր Միաբանու-
թեանդ անգամաց,

Մնամ խոր ցաւակցութեամբ,
ՕՐՏԷՆ ՔԶՆՅ. ԱՇՃԱՆԱՆ

(Ուղղուած Տ. Եղիշէ՝ վրդ. Տէրտէրեանին)

Ա. Կատարեանս Կատանաց Վանք, Նոյ-Ջուղա
12 Նոյեմբեր 1949

Հոգեշնորհ Հայր Սուրբ

Բօթարք Կեռագիրները գումարեմ իմ
կծալի եւ վաղահաս մահը իմ սիրելի եւ ող-
բացեալ եղբոր Ամենապատու Պատրիարք
Կիրեղ Բի:

Մահը ի հաւանք է ինձ տանիլ այդ վե՛թ
վիշաք: Ինչօ՛ւ Ամենապատու Պատրիարքը,
անտեղեակ պահեց մեզ իր հիւանդութեան
մասին: Ամիսներ էջերը շարունակ արձանա-
գրում էր նրա կատարած ծառայութիւն
ները: Լիզե՞ծք նա հիւանդ էր:

Շատ կը խնդրեմ Հոգեշնորհ Հայրութե-
նէց հիւանդութեան մանրամասնութիւնն
ըրբեք մեզի: Արդե՞ծք մի պատգամ, ինչ
խօսք չիղորդեց մեզի: Ընդ գտնուեցաւ նրա
սնարկին քով: Ընդ փակեց նրա պարանոցը
քերէր խաւտան: Ինչպէս հոգ իջեցա՞ցք
իմ միակ անմահն եղբորն, որի կարծան
այսչափ համբերութեամբ եւ սիրով ցրեցինք
Ճատ ծանր եւ անտանելի է նրա մահը
Յարգանք եւ համբոյրներս իմ ազգի եղբոր
Թաւմ աւ շիրիմին: Թող Ս. Ամբաստան յայտ
րապետ քորները ամէն անգամ նրա գերեզման
մանին պայցելելու, մի փոռնջ ծաղիկ գնեն
իր սգուար քրոջ կողմից:

Պետրոզ Ջուդան ողբացն ողբում է մեկ հեծի՝ իր արժանաւոր և բարեպաշտ հոգեւորականի վաղահաս կորուստը։ Նրա ոգեւունջը քարոզները գեղեսւ չեն մոռացուել մեր հաւատարմաւ ժողովուրդի սրտից եւ լաւահառաջ սգում է Ս. Երուսաղէմի Միաբանութեան պատիւ բերող իր հիւն և խոնարհ մշակին մահը։

Ամսոյս 3ին Ս. Ամենափրկեան վանքում Կեղեւոյ կրօնական նորհրդի կողմից Ս. Պատարագ Կատուցուեցաւ հանգուցեալ Պատարագի հոգւոյ փրկութեան և հոգեւորական կատարուեցաւ (կապուցեալ ծածկը) էր քանի չափ ծաղկեպսակներով։ Արժանապատիւ քահանայից կողմէն դամբանականներ խօսուեցան, ի վեր հանելով հանգուցելոյն առաքելաւոր ձեռքերը։

Շատ կը խնդրեմ իմ ազիզ եղբոր վերջին նկարներից՝ այն է, 1949 թուականին Ս. Երուսաղէմի օրացոյցի նկարից մեծադիր եթէ քը քանուի իր նկարների մէջ զրկեցէ՞ք մեզի գոնէ երկու օրինակ։ Նմանապէս յուշարկանութեան նկարներից ուղարկել։

Ամսոյս 9ին Ս. Պատարագ է կատարուելու իմ կողմից իմ վաղաթաճած ազիզ եղբոր եօթնօրէքի առիթով։

«Զնգեղներհայր» հայր խնդրեմ թարգման հանգիստեալ, Կարապետաթոր աշքերով և բեկեալ սրտով՝ իմ խորին շնորհակալու թիւնները յայտնելու պատուական հոգեւորական միաբանութեանը և բոլոր հարց և եղբայրք որոնք՝ սրտիցէ ձեռով՝ օգնել և սփռել են հանգուցեալ Ս. Պատարագին՝ իր ծանր րոպէներին, թեթեւացնելով նրա վիշտը և ցաւերը։

Շնորհակալութիւն նրանց որոնք նեղութիւն են կրել մի բաժակ սառը ջուրն անգամ խմեցնելու իմ անուագական եղբորը։ Շնորհակալութիւն Երուսաղէմի յարգելի հայ հասարակութեան որոնք հիւրընկալել և պատուասիրել են իմ եղբորը։

Շնորհակալութիւն բոլոր հայ մանուկներին՝ որոնք իրենց անմեղութեամբ ներ և եռանդ են ներշնչել իմ եղբորը Ժառանգելու իր մայր եկեղեցուն՝ Կրկին և Կրկնակի անգամ, շնորհակալութիւն Ձեզ՝ Հոգեւորական Հայր, և Միաբանութեանդ։

Վշտահար և վշտակից սգաւոր քոյր ՄԱՅՐԱՊԵՏ և ԻՍԱԲԵԼԵԱՆՆ

(Ուղղուած Տ. Եղիշէ Վրդ. Տէրտէրեանին)

Գահիրէ, 29 Հոկտ. 1949

Հոգեւորական Հայր Սուրբ,

Ահա հոգեւորական իմացանք երջանկալիշտակ Տ. Կիրեղ Պատրիարքին հանգիստը՝ Պէյրութէն Ազգ. Առաջնորդարան զրկած ձեր հեռագիրէն։ Ամբողջ եղբայրականութեան հետ՝ մենք ալ կ'ողբանք կոյրուստը յայ կորովի պատրիարքին, որ հաւատարիմ հայկական Ս. Տեղեւր արխանով և արցունքով ՊԱՀՊԱՆԵԼՈՒ մեր նախնաց կամքին ու կտակին՝ գիտցաւ, ճակատագրական ժամանակաշրջանի մը մէջ, Հայ Երուսաղէմի հմայքն ու վարկը պաշտպանել՝ հայրական գերագոյն խնամքը ջամբելով դժբախտ Պաղեստինահայութեան։ Ժողովուրդէն հեռք, որ իրատես պետ մը կը կորսնցնէ, վանքն ու Միաբանութիւնն ալ կը զրկուի հաւատարմաւորութեան զեկամարէ մը։

Կը ներկայացնենք, Հոգեւորական Հայր Սուրբ, ձեզի և Միաբանութեանդ, Արաքսաթեթեան և Վարդութեան խորագոյն ցաւակցութիւնները։

Ի դիմաց Եւստիկիոսի
Ա. ՏԱՏՐԵԱՆ ՀԱՅԿ ԺԱՄԱՊԵՏԱՆ

(Ուղղուած Ս. Յակոբեանց Միաբանութեան)

Գահիրէ, 29 Հոկտ. 1949

Կ'ողբանք անդամանելի կորուստը Ամենապատիւ Տ. Տ. Կիրեղ Ս. Արքեպիսկոպոս Խորայեղեանի եւ յանուն Հայկական Ընթերցասրահի բոլոր անդամներուն կողմէք մեր խոր ցաւակցութիւնները յայտնել Միաբանական Ուխտիդ։

Ի դիմաց Վարդութեան
Ամենապատիւ
Ձ. ՊԱՀԱՆԱՆ Ատենապետ
Կ. ԿԱՐԱՊԵՏԱՆ

(Ուղղուած Ս. Յ. Միաբանական Նորհրդոյ)

Գահիրէ, 1 Նոյեմբ. 1949

Սգակիր Սրբազան Հայր, Բոթաբեր հեռագիրը գուցէ՞ք մեր ամենայնոյժ սիրելի Ամեն. Տ. Տ. Կիրեղ Սըրբազան Պատրիարքի գառնաղէտ մահը։

Այս անփոխարինելի կորուստին առթիւ

կուգանք մեր Շրջանի բոլոր ընկերներուն
խոր ցաւակցութիւններն յայտնել Ձեզ,
հայցելով Ամենակալէն որ նրա անմեռ հա-
զին դասէ ի դասս անդրանկաց:

Ուր ցաւակցութեամբ և յարգանք
ի դիմաց Ս. Գ. Հնչ. Կուս. Եղիպ. Շրջանի
Ատենադպիր Ատենապետ
ՏԲ. Ա. ՏէՄԻՐՃԵԱՆ Մ. ՊԱՆԱԿԱՆ

(Ուղղուած Հայոց Պատրիարքարանին)

Գահիրէ, 2 Նոյեմ. 1949

Նորին Ամեն. Տ. Կիրեղ Ս. Արքե-
պիսկոպոսի անակնկալ մահուան առթիւ,
հանցեք ընդունել իմ և Վարժարանիս
ուսուցչական կազմին վշտայից գգացում.
ներուն արտայայտութիւնը:

Տնօրէն Գալուստեան Ազգ.
Վարժարաններու
ՏԻԳՐԱՆ ՊԱՊԻԿԱՆ

(Ուղղուած Տ. Եղիշէ Վրդ. Տէրտէրեանին)

Գահիրէ, 17 Նոյեմ. 1949

Գերազատիւ Հայր,

«Այծեմեկ» Տիկնանց Միութիւնս իր
խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ Ս. Յա-
կոբեանց համայն Միաբանութեան ողբացեալ
Տ. Կիրեղ Սրբազան Պատրիարքի կսկծալի
մահուան առթիւ, և կը ժաղթէ որ երկինք
իր ազգաւէր և հերոսական հոգին Ս. Ար-
քայութեան արժանի ընէ և Ս. Յակոբեանց
Աթոռը հանգուցեալին նման անձնուէր և
ազգաւէր պատրիարքով մ'օժտելու շնորհը
պարգևէ:

Ի դիմաց «Այծեմեկ» Տիկնանց Միութեան
Ասեմադպրունի Սեմապետնի
Ջ. ՎԱՌՎԱՌԵԱՆ Լ. ՔԷՄԻԷՔԵԱՆ

Teheran, 5th November 1949.

Your Beatitude,

We acknowledge receipt and thank you
for your telegram reading, as follows—:

"With profound sorrow we announce the
death of our beloved Patriarch Guregh
Second Israelian who passed away to-day
at 9 a.m. in American Hospital Beyrouth
stop Please accept the deep condolences
of our entire congregation stop We will
cable funeral."

Your esteemed expression of condolences
and those of your congregation, serve to mi-

tigate our unbearable pain and sorrow in this
unexpected catastrophe, but we hasten to assure
you that our wounds and those of a large
circle of the late lamented Patriarch, Guregh
Israelian's relations in Iran and abroad shall
never be healed and our only hope lies in
heavenly compensation, for which we shall
continue to pray, even to the end of our lives.

Words fail to express the extent of our
loss and before we exhaust our energies in
expressions of regret and sorrow, we shall be
grateful if you will kindly furnish us with full
details and particulars of the late lamented Pa-
triarch's illness, medical treatment and unexpec-
ted demise.

We appreciate the fact that in your current
issue of "SION," official details of illness, me-
dical treatment, death and funeral ceremonies
will appear in print but, we are deeply anxious
to receive through your Beatitude full details
of any conversation or statements of the late
lamented Patriarch before his death and his
last words which may have any connection
with the undersigned or other relations.

As a special favour we shall be obliged
if you will be kind enough to send us by
return of air mail photographs of all ceremo-
nies and cuttings from any printed articles
which may have appeared in Armenian or
other newspapers published in Palestine and/or
Egypt.

We regret it is impracticable for us to
make any suggestions regarding the funeral,
and Seventh day ceremonies, but as regards
the Fortieth day ceremony, please be good
enough to order a special Wreath of flowers
with a ribbon to be placed on the grave of
the late lamented Patriarch, bearing the following
inscription in (Armenian Letters) reading as
follows:—

"Kughunkenk haverdj anmorratz hishatak.
Hangutsiali Kurery, Pesanery, Tzavaknieri
iev bolor ascacanieri koghmitz."

Reciprocating your kind expressions of
condolencies and those of all other Bishops
and members of your congregation,

We beg to remain,

Yours in unmixed grief and sorrow,

On behalf of all relations,

DEJKHOY OWEN

S. OWEN

اخوية مار يعقوب الارمنية
دير الارمن - لندرس

١٩٤٩ - ١١ - ٧

يتقدم راغب باشا الناشئي الحاكم الاداري العام
لفلسطين بتعازيه القلبية الى الطائفة الارمنية بمناسبة وفاة
صاحب الغبطة بطريرك الارمن باقدس المرحوم كوريغ الثاني
المبوف في الثامن والعشرين من تشرين الاول سنة ١٩٤٩
الذي كانت له مكانة سامية ومحة خاصة لدى الجميع . وفي
الوقت نفسه الذي يكرر فيه اسفه للطائفة الارمنية لعدم
تمكنه من حضور حفلة تشييع جثمان انفقيد نظراً لتفنيه عن
القدس في ٢٣ تشرين الثاني ١٩٤٩ يرجو الله ان يعوضها
عنه خيراً وللنفيد الرحمة وللطائفة الازراء والسلوان .

ديوان الحاكم الاداري العام
القدس

HEADQUARTERS ARAB LEGION
AMMAN

3rd November, 1949

Major General J. B. Glubb Pasha
regrets he will be unable to attend the
Funeral Service in Beirut of His Beatitude
Archbishop Guregh II Israelian at the
Armenian Cathedral of St. James and
wishes to convey to the Community his
deepest sympathy on their sad bereave-
ment.

١٩٤٩ ١١ - ٦

غبطة وكيل بطريرك الارمن المحترم
القدس

ان الجمعية الطبية العربية باقدس تقدم لفبطكم
ولطائفة الارمنية الكريمة اخلص التعازي القلبية لفقدان
الطريرك الراحل المنفور له جريج الثاني ، فان الحسارة
جسيمة لا تعوض والمصاب مشترك ، نطلب للنفيد الرحمة
وللفبطكم والطائفة الكريمة الصبر الجليل والسلوان .

امضاء

الدكتور يعقوب نزهه
نائب امين سر الجمعية

COMITÉ INTERNATIONAL DE LA CROIX-ROUGE

Jerusalem, 29th October, 1949

Your Grace,

With deep sorrow and sincere sym-
pathy, I learned of the sad premature
death of His Late Beatitude Guregh II.

Nothing that one can say in these
circumstances will in any way help to
heal the terrible loss, but it may be of
some consolation for you to know that
all those who knew His late Beatitude,
mourn with you the loss of a pious leader
who deed so much for his own and
other communities.

May I, once more assure Your
Grace that we fully share with you His
early death.

'I remain, Your Grace's

Most respectfully.

HENRY KNESEVITCH

Votre Eminence,

La Délégation du Comité Interna-
tional de la Croix Rouge, Indjan Hospice
à Jérusalem, tient à présenter ici à Votre
Eminence l'expression de sa plus profonde
sympathie pour le deuil qui vient de la
frapper en la personne de Son vénéré
Patriarche.

L'inlassable dévouement, de feu
Sa Béatitude Guregh II à la cause des
malheureux, Son incessant travail et Son
esprit de large coopération rendent Sa
perte tout particulièrement sensible à la
Croix Rouge, qui gardera vivant le
souvenir de l'aide qu'Elle lui a apportée
dans l'exécution de sa mission.

La Délégation du Comité Interna-
tional de la Croix Rouge prie Votre E-
minence d'agréer ses condoléances les
plus sincères et les assurances de son
plus profond respect.

Délégation du C. I. C. R. - Jérusalem.

G. Gaberel

p. o. Violette Rogivue.

RESOLUTIONS

adopted by
THE LUTHERAN WORLD
FEDERATION
(NEAR EAST BRANCH)

on the death of
HIS BEATITUDE ARCHBISHOP
GUREGH II ISRAELIAN
ARMENIAN PATRIARCH
OF JERUSALEM

Whereas, on the 28th of October 1949, it hath pleased Almighty God to take unto himself the soul of His Beatitude Archbishop GUREGH II ISRAELIAN, Armenian Patriarch of Jerusalem and Whereas, the Lutheran World Federation (Near East Branch) mourns in the departure of His Beatitude from our midst the loss of a truly loyal counsellor and friend, an erudite churchman; a profound theologian; an earnestly consecrated personality; a generous benefactor, especially to those in need, and a brave man in face of physical danger and

Whereas, the Lutheran World Federation (Near East Branch), professing and propagating the same faith as the beloved Patriarch in the deep elemental things of our priceless Christian Faith, knows him now to be promoted into the very presence of the Father who created him, the Son Jesus Christ who saved him and the Holy Spirit who brought him to the only saving Faith, therefore

Be it resolved that the Lutheran Worlds Federation (Near East Branch) contribute a memorial in the honour of His Blessed Memory, said memorial to consist not of a wreath of flowers which tomorrow is wilted and gathered to the burning but of the sum of money of L. P. 50 — (Fifty Palestine Pounds) to be used exclusively for the relief of the needy refugee families of the Armenian Community.

Signed:

Edwin Moll, H. Melikian, Dr. T. Canaan

THE LUTHERAN WORLD FEDERATION
PALESTINE BRANCH

1 November, 1949

The Locum Tenens

Armenian Patriarchate
Jerusalem

Your Grace,

I take this opportunity of expressing to you the deep compassion of the Executive Committee of the Lutheran World Federation (Near East Branch) on the occasion of the sudden death of His Beatitude, the Armenian Patriarch, Guregh II who was a friend of our church and who enjoyed the respect of our Committee.

Please accept our condolences and be assured that we feel deeply with you on the great loss the Armenian Church has suffered by the death of His Beatitude.

Respectfully yours

H. MELIKIAN

Asst. Director & Treasurer
Lutheran World Federation
(Near East Branch)

As a foreigner it has been not only an honour and a very great privilege to have known and loved His Late Beatitude, Guregh II, but also a personal and spiritual experience of such depth and permanence that it will be a living memorial of him until the day of my own death.

To thank God for the lives and examples of holy men and women is a universal practice amongst Christians. It is now one of the consolations in my grief. Here in this Holy City we have record of the holy lives of many priests and patriarchs, but this Holy Patriarch I knew and had the privilege of serving

and the even greater privilege of being served by. His holy life must then be of greater meaning for me and for all of us, as it has been lived before our own eyes. Our Blessed Patriarch's life was lived — we are living witnesses — solely to serve others for the glory and in the service of God and there is no possible doubt, but that every thought, word, and deed of His Late Beatitude was in Our Lord Jesus Christ's name. The radiance which came from this great and holy man could not fail to affect those around him. It made us feel that his religion was something of outstanding living importance and it was impossible not to search our own hearts to see what was lacking. In him we saw what we all have the means to attain, and having his shining example of Christian radiance before us we wanted fervently to become of it ourselves. This was truly a life and example of Christian teaching for which we must never cease to thank God for having shown us, and not only thank him, but also pray that we may profit from his example and so serve God and His Christ ever more devotedly.

Our Beloved Patriarch is no longer with us on earth, but as we continue to thank God day by day for his life and example, we have as Christians the great privilege of continuing to pray with him and to ask for his prayers at the throne of heaven.

GEOFFREY L. TAYLOR

Ս. ՅԱԿՈԲԻ ՆԵՐՍԷՆ

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏՐԻԱՐԲԱԿԱՆ ՏԵՂԱՊԱՀԻ

7 Նոյեմբեր 1949 Ներսիսաբերդի օր առաջում ժամը 11 ին, Միաբանական Ընդհ. Ժողով գումարուեցաւ Պատրիարքարանքի մեծ դահլիճին մէջ, ի ներկայութեան ժողովի հրաւիրուած 20 նալրերէն, 17 ին, եւ ԲԱԷՆՆԵՐՈՒ. բացարձակ մեծամասնութեամբ Պատրիարքական Տեղապահ ընտրուեցաւ Ս. Արք. Ռոյ Լուսաբարապետ՝ Գեր. Տ. Աղիօք Վրդ. Տեղեկանք:

Յաջորդ օր պատգամագրով մը սոյն քննարարութիւնը ներկայացուեցաւ Պաղեստինի փոխարհայ եւ, ընդհանուր կառավարիչ Ռապրայ Նաւաւիպի փառային եւ բոլոր պատգամական հոգեւոր եւ աշխարհիկ հաստատութեանց:

ՎԵՂ. Տ. Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ

ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

Ն. Վ. ԱՊՏԱԼԼԱ ՅԱԳԱՌՈՐԻՆ

« Ուրբաթ » 11 Նոյեմբերին, Ս. Օճուրիւնը Ներսիսաբերդէն վերադարձաւ Ամման, Նորին Վեհափառութիւն Յորդանանի Վեհապետ Ապտալա Քազաւորին տանելու իր եւ իր Ժողովուրդին յարգանքը:

Ամմանի կէս ճամբուն՝ Սալթի մէջ, Նորին Վեհափառութիւնը ընդունուեցաւ քաղաքացիներ եւ յարանուանութեանց ներկայացուցիչներու կողմէ, իսկ Ամմանի մուտքին՝ ազգայիններէ եւ Քազաւորի մասնաւոր ներկայացուցիչ՝ Հիքմէթ Պէյ Մուխարփ փոխ — ոստիկանապետին եւ զինուորապետի ջոկատի մը կողմէ:

Ն. Ս. Օճուրիւնը հիւրը եղաւ Ամմանի պատուական ազգայիններէն Պ. Հայկ Բիլլէքեանի, որ ծանօթ է ոչ միայն Ամմանի, այլ բովանդակ Պաղեստինի հայութեան, իր հիւրասիրութեամբ եւ հայու վա-